

GENERÁLNA PROKURATÚRA SLOVENSKEJ REPUBLIKY
TRESTNÝ ODBOR
ŠTÚROVA ul. 2, 812 85 BRATISLAVA 1

IV/1 Spr 3/21/1000- 13

Materiál na poradu
generálneho prokurátora
Slovenskej republiky

Z h o d n o t e n i e

**činnosti Prírodnej polície v Slovenskej republike a jej prínos
pre trestné konanie vo veciach trestných činov proti životnému
prostrediu**

Predkladá sa:
Podľa bodu č. 8
Plánu hlavných úloh
prokuratúry Slovenskej republiky
na rok 2021

Návrh opatrení:
Oboznámiť so Zhodnotením
všetkých prokurátorov
prokuratúry Slovenskej republiky

Predkladá: JUDr. Vladimír Javorský, PhD.
riaditeľ trestného odboru

Vypracovali: JUDr. Branislav Delej
JUDr. František Eliaš
prokurátori trestného odboru GP SR

Bratislava 9. septembra 2021

Zhodnotenie

činnosti Prírodnej polície v Slovenskej republike a jej prínos pre trestné konanie vo veciach trestných činov proti životnému prostrediu

V zmysle bodu č. 8 Plánu hlavných úloh prokuratúry Slovenskej republiky na rok 2021, vyplynula pre trestný odbor Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky v súčinnosti s krajskými prokuratúrami úloha „Zhodnotenie činnosti Prírodnej polície v Slovenskej republike a jej prínos pre trestné konanie vo veciach trestných činov proti životnému prostrediu“. Prokurátormi trestného odboru Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky, špecialistami na trestnú činnosť proti životnému prostrediu, spoločne s prokurátormi jednotlivých krajských prokuratúr, špecialistami na trestnú činnosť proti životnému prostrediu, v úzkej súčinnosti s prokurátormi okresných prokuratúr, poverenými agendou trestných činov proti životnému prostrediu v zmysle pokynu generálneho prokurátora Slovenskej republiky por. č. 9/2008 z 24.10.2008 o zriadení špecializácie prokurátorov na trestnú činnosť proti životnému prostrediu, bolo spracované predmetné zhodnotenie týkajúce sa činnosti Prírodnej polície v Slovenskej republike a jej prínosu pre trestné konanie vo veciach trestných činov proti životnému prostrediu.

Trestný odbor Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky pod sp. zn. IV/1 Spr 3/21/1000-2 dňa 11.03.2021 vypracoval hľadiská, ktoré boli schválené generálnym prokurátorom Slovenskej republiky dňa 15.03.2021, podľa ktorých sa realizovalo zhodnotenie činnosti Prírodnej polície v Slovenskej republike a jej prínos pre trestné konanie vo veciach trestných činov proti životnému prostrediu.

Jednotlivé zhodnotenia vypracovali na:

Krajskej prokuratúre Bratislava JUDr. Silvia Rozkopálová pod sp. zn. 1/1 Spr 125/15/1100

Krajskej prokuratúre Trnava Mgr. Jarmila Pastýriková pod sp. zn. 1/1 Spr 84/21/2200

Krajskej prokuratúre Trenčín JUDr. Vlastimil Krokvička pod sp. zn. 1/1 Spr 124/21/3300

Krajskej prokuratúre Nitra JUDr. Michal Senický pod sp. zn. 1/1 Spr 77/21/4400

Krajskej prokuratúre Žilina Mgr. Alexander Feník pod sp. zn. 1/1 Spr 61/21/5500

Krajskej prokuratúre Banská Bystrica JUDr. Branislav Kupec pod sp. zn. 1/1 Spr 82/21/6600

Krajskej prokuratúre Prešov Mgr. Maximilián Kmeč pod sp. zn. 1/1 Spr 93/21/7700

Krajskej prokuratúre Košice JUDr. Milan Petro pod sp. zn. 1/1 Spr 78/21/8800

Dňom 01.04.2019 nadobudlo účinnosť Opatrenie ministerky vnútra Slovenskej republiky č. 4/2019 zo dňa 22.02.2019, ktorým došlo k zriadeniu Prírodnej polície v Slovenskej republike. Dňa 01.08.2019 nadobudol účinnosť zákon č. 214/2019 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov, a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony, ktorý doplnil § 202 ods. 2 Trestného poriadku, a tým zaviedol príslušnosť vyšetrovateľov odboru kriminálnej polície Okresných riaditeľstiev Policajného zboru pri vyšetrovaní prečinov proti životnému prostrediu. Nariadením ministerky vnútra Slovenskej republiky č. 13/2019

došlo k zmene nariadenia ministra vnútra Slovenskej republiky č. 175/2010 o vymedzení príslušnosti útvarov Policajného zboru a útvarov Ministerstva vnútra Slovenskej republiky pri odhaľovaní trestných činov, pri zisťovaní ich páchatel'ov a o postupe v trestnom konaní v znení neskorších predpisov, a k určeniu vecnej príslušnosti odborov kriminálnej polície Krajských riaditeľstiev Policajného zboru na vyšetrovanie trestných činov proti životnému prostrediu podľa § 300 až § 310 Trestného zákona, ktorých horná hranica trestnej sadzby trestu odňatia slobody prevyšuje 3 roky, a to s účinnosťou od 01.08.2019.

Cieľom zhodnotenia bolo zdokumentovať kvantitatívne aj kvalitatívne zmeny v oblasti trestnoprávnej ochrany životného prostredia realizovanej špecializovaným útvarom PZ, vyvodenie záverov pre jeho ďalšiu činnosť, a prípadné prijatie opatrení a odporúčaní na skvalitnenie jeho činnosti. Pre objektívne posúdenie fungovania Prírodnej polície bolo na mieste posúdiť stav pred jej vznikom, t. z. pred 31.03.2019, a z hľadiska objektivity porovnať dva roky pred jej vznikom (od 01.04.2017 do 31.03.2019), s obdobím dvoch rokov po jej vzniku, teda obdobím od 1. apríla 2019 do 31.03.2021.

Zoznam použitých skratiek

Zhodnotenie činnosti Prírodnej polície v Slovenskej republike a jej prínos pre trestné konanie vo veciach trestných činov proti životnému prostrediu – „zhodnotenie“

Obdobie od 01.04.2019 do 31.03.2021 – „sledované obdobie“

Trestný zákon – „Tr. zák.“

Trestný poriadok – „Tr. por.“

Zákon č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov – „zákon o prokuratúre“

Slovenská republika – „SR“

Generálna prokuratúra Slovenskej republiky – „GP SR“

Krajská prokuratúra – „KP“

Okresná prokuratúra – „OP“

Životné prostredie – „ŽP“

Orgán činný v trestnom konaní – „OČTK“

Prokurátori trestného odboru Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky, špecialisti na trestnú činnosť proti životnému prostrediu – „prokurátori- špecialisti TO GP SR“

Prokurátor krajskej prokuratúry, špecialista na trestnú činnosť proti životnému prostrediu – „prokurátor- špecialista“, za súčasného uvedenia príslušnej krajskej prokuratúry

Špecializované oddelenia krajských riaditeľstiev PZ, ktoré sa zaoberajú odhaľovaním a postihom trestných činov proti životnému prostrediu – „Prírodná polícia“

Policajný zbor – „PZ“

Obvodné oddelenie PZ – „OO PZ“

Okresné riaditeľstvo PZ – „OR PZ“

Odbor kriminálnej polície – „OKP“

Úrad kriminálnej polície – „ÚKP“

Krajské riaditeľstvo PZ – „KR PZ“

Prezídium PZ – „PPZ“

Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky – „MV SR“

Zhodnotenie sa skladá zo šiestich častí

- 1) Tabuľková časť
- 2) Previerková časť (previerky konkrétnych spisov)
- 3) Informácia o aktuálnom personálnom stave príslušníkov Policajného zboru - špecialistov na environmentálnu kriminalitu a predpokladaný vývoj do budúcnosti
- 4) Zhrnutie záverov krajských prokuratúr
- 5) Závery prokurátorov- špecialistov TO GP SR
- 6) Navrhované opatrenia

1) Tabuľková časť

Počet trestných oznámení doručených na okresné a krajské prokuratúry v období od 01.04.2017 do 31.03.2019

KP BA	KP TT	KP TN	KP NR	KP ZA	KP BB	KP PO	KP KE	Spolu
148	42	48	70	72	40	104	73	597

Počet trestných oznámení doručených na okresné a krajské prokuratúry v sledovanom období

KP BA	KP TT	KP TN	KP NR	KP ZA	KP BB	KP PO	KP KE	Spolu
207	33	78	65	45	63	161	79	731

Subjekty podávajúce trestné oznámenia (fyzické a právnické osoby, štátne orgány, vyťažené ex offo) za sledované obdobie

	KP BA	KP TT	KP TN	KP NR	KP ZA	KP BB	KP PO	KP KE	Spolu
FO a PO	108	16	28	50	90	29	79	66	466
Štátne orgány	60	17	44	14	44	11	55	13	258
Ex offo	39	3	1	43	27	3	31	5	152

Vo vzťahu k trestným oznámeniam poznamenávame, že porovnaním údajov pred vznikom Prírodnej polície a porovnaním údajov po jej vzniku došlo k miernemu zvýšeniu počtu trestných oznámení.

Najväčší podiel na počte podaných trestných oznámení majú fyzické a právnické osoby, následne štátne orgány a v menšej miere sa na počte evidovaných trestných vecí podieľali poznatkami operatívno-pátracie súčasti PZ, ako aj prokurátori netrestného úseku prokuratúry.

Osobitne možno uviesť, že spomedzi štátnych orgánov boli trestné oznámenia na úseku environmentálnej trestnej činnosti podávané najmä zo strany okresných úradov, konkrétne pozemkového a lesného odboru či odboru starostlivosti o životné prostredie, Štátnej ochrany prírody Slovenskej republiky a Slovenskej inšpekcie životného prostredia. Zvýšený počet podaných trestných oznámení zo strany Štátnej

ochrany prírody Slovenskej republiky a Správy chránenej krajiny oblasti Malé Karpaty zaznamenala KP Trnava. V prípade ostatných krajských prokuratúr takýto nárast nebol signalizovaný.

Nezanedbateľnú časť trestných oznámení tvoria aj tzv. anonymné podania. Z trestných oznámení občanov je zrejme ich zvýšená aktivita v smere ochrany životného prostredia, v ktorom žijú, čo je dôsledkom nielen rastúcej medializácie ohľadom hrozieb plynúcich z nedostatočnej ochrany životného prostredia, a z toho plynúcich hrozieb pre spoločnosť a zdravý vývoj ďalších generácií. Samozrejme na uvedený fakt má vplyv aj rastúca informovanosť, edukácia, propagácia v médiách, sociálnych sieťach, taktiež mobilné aplikácie, ktorých účelom je napr. ohlasovanie nelegálnych skládok odpadu príslušným kompetentným orgánom. V neposlednom rade je potrebné uviesť, že na zvýšenej aktivite občanov Slovenskej republiky sa podieľa aj európsky, resp. celosvetový záujem na ochrane životného prostredia a popularita témy ochrany lesov, oceánov, živočíchov. Súčasne sú touto témou konfrontovaní jednotliví politici na národnej, ako aj nadnárodnej úrovni, a zo strany Európskych inštitúcií je ponúkaných množstvo podporných programov a fondov za účelom skvalitnenia životného prostredia.

Počet vecí, v ktorých bola vec odovzdaná inému orgánu na prejednanie priestupku alebo iného správneho deliktu podľa § 197 ods. 1 písm. a) Tr. por., za obdobie od 01.04.2017 do 31.03.2019

KP BA	KP TT	KP TN	KP NR	KP ZA	KP BB	KP PO	KP KE	Spolu
63	49	10	55	64	7	58	26	332

Počet vecí, v ktorých bola vec odovzdaná inému orgánu na prejednanie priestupku alebo iného správneho deliktu podľa § 197 ods. 1 písm. a) Tr. por., za sledované obdobie

KP BA	KP TT	KP TN	KP NR	KP ZA	KP BB	KP PO	KP KE	Spolu
99	245	16	51	66	7	53	21	558

Vo vzťahu k zvýšenému počtu trestných vecí, v ktorých bola vec odovzdaná inému orgánu na prejednanie priestupku alebo iného správneho deliktu podľa § 197 ods. 1 písm. a) Tr. por. poznamenávame, že na tomto údaji sa do značnej miery podpísala zvýšená aktivita občanov podávajúcich trestné oznámenia, ktorí v snahe oznámenia protiprávneho konania primárne využívajú tento inštitút a svoje podania adresujú priamo orgánom činným v trestnom konaní, ktoré následne sú povinné sa s oznámenými skutočnosťami zaoberať a rozhodnúť v súlade s Tr. por. Je zrejme, že občania nemajú potrebné znalosti na riadne posúdenie nimi oznamovaného skutku, najmä aj v smere určenia príslušnosti konkrétneho orgánu na vybavenie oznamovaného skutku.

Počet vecí, v ktorých bola vec odmietnutá postupom podľa § 197 ods. 1 písm. d) Tr. por. za obdobie od 01.04.2017 do 31.03.2019

KP BA	KP TT	KP TN	KP NR	KP ZA	KP BB	KP PO	KP KE	Spolu
64	59	34	52	59	23	99	38	428

Počet vecí, v ktorých bola vec odmietnutá postupom podľa § 197 ods. 1 písm. d) Tr. por. za sledované obdobie

KP BA	KP TT	KP TN	KP NR	KP ZA	KP BB	KP PO	KP KE	Spolu
50	91	25	48	68	21	61	44	408

Z vyššie uvedených štatistických údajov je zrejmé, že v sledovanom období nedošlo k zásadným rozdielom.

Počet vecí, v ktorých bolo začaté trestné stíhanie podľa § 199 Tr. por. za obdobie od 01.04.2017 do 31.03.2019

KP BA	KP TT	KP TN	KP NR	KP ZA	KP BB	KP PO	KP KE	Spolu
148	216	246	183	113	200	261	226	1593

Počet vecí, v ktorých bolo začaté trestné stíhanie podľa § 199 Tr. por. za sledované obdobie

KP BA	KP TT	KP TN	KP NR	KP ZA	KP BB	KP PO	KP KE	Spolu
234	261	170	228	213	223	336	334	1999

Zo zabezpečených údajov vyplýva, že z celkového počtu trestných vecí (1999 vecí) za sledované obdobie, v ktorých bolo príslušnými orgánmi PZ podľa § 199 Tr. por. začaté trestné stíhanie, bolo v 697 veciach začaté trestné stíhanie pre trestný čin neoprávneného nakladania s odpadmi podľa § 302 Tr. zák., v 404 veciach pre trestný čin porušovania ochrany rastlín a živočíchov podľa § 305 Tr. zák., v 277 veciach pre trestný čin porušovania ochrany stromov a krov podľa § 306 Tr. zák. a v 500 veciach pre trestný čin pytlactva podľa § 310 Tr. zák., čo predstavuje v súhrne až 93,95 % vecí, v ktorých bolo začaté trestné stíhanie pre trestné činy proti životnému prostrediu. Ostatné trestné činy sa na celkovom obraze environmentálnej kriminality podieľajú „len“ v minimálnej miere, čo je nepochybne dôsledkom stále pretrvávajúcej latencie na danom úseku kriminality, ako aj do Tr. zák. od 01.11.2020 novo zaradenými trestnými činmi (týrania zvierat podľa § 305a Tr. zák., zanedbania starostlivosti o zviera podľa § 305b Tr. zák., organizovania zápasov zvierat podľa § 305c Tr. zák.), ktorých potreba vyplynula z požiadavky na zvýšenie ochrany zvierat.

Pozitívne hodnotíme zvýšený počet začatých trestných stíhaní oproti predchádzajúcemu obdobiu, a to až o 25,5 %.

Neušlo našej pozornosti, že za sledované obdobie je markantný rozdiel medzi počtom trestných oznámení (731) a celkovým počtom začatých trestných stíhaní (1999). Tento údaj tiež odráža zvýšenú aktivitu zločiek PZ.

Počet vecí, v ktorých bolo podľa § 206 ods. 1 Tr. por. vznesené obvinenie za obdobie od 01.04.2017 do 31.03.2019

KP BA	KP TT	KP TN	KP NR	KP ZA	KP BB	KP PO	KP KE	Spolu
51	68	50	77	121	88	47	106	608

Počet vecí, v ktorých bolo podľa § 206 ods. 1 Tr. por. vznesené obvinenie za sledované obdobie

KP BA	KP TT	KP TN	KP NR	KP ZA	KP BB	KP PO	KP KE	Spolu
42	88	59	114	221	117	68	137	846

Pozitívne možno hodnotiť zásadné navýšenie počtu trestných vecí, v ktorých bolo vznesené obvinenie v sledovanom období, a to až o 39,2 %, čo úzko súvisí jednak so zvýšeným počtom trestných vecí, v ktorých bolo začaté trestné stíhanie, ako aj dôvodnosťou vedenia trestných stíhaní a kvality zabezpečovaných dôkazov.

Možno vyzdvihnúť, že za obdobie po vzniku Prírodnej polície v obvode KP Bratislava došlo k zrušeniu uznesenia o vznesení obvinenia, či už postupom podľa § 194 Tr. por. alebo § 230 ods. 2 písm. e) Tr. por., len v troch veciach, v obvode KP Trnava v piatich veciach, v obvode KP Trenčín v žiadnej veci nebolo zrušené uznesenie o vznesení obvinenia, v obvode KP Nitra v devätnástich veciach, v obvode KP Banská Bystrica v piatich veciach, v obvode KP Žilina v deviatich veciach, v obvode KP Prešov v piatich veciach a v obvode KP Košice v dvoch veciach. Súčasne možno badať zníženie počtu vecí, v ktorých došlo k postupu podľa § 230 ods. 2 písm. d) Tr. por., teda v ktorých došlo k vráteniu veci na doplnenie vyšetrovania, čo možno pričítať špecializácii zo strany orgánov PZ vykonávajúcich vyšetrovanie v danej oblasti.

Vo vzťahu k právnickým osobám možno uviesť, že v sledovanom období došlo v obvode KP Bratislava k vzneseniu obvinenia právnickej osobe v jednej veci, v obvode KP Trnava tiež v jednej veci, v obvode KP Trenčín v piatich veciach, v obvode KP Nitra v troch veciach, v obvode KP Banská Bystrica v šiestich veciach, v obvode KP Žilina v ôsmich veciach, v obvode KP Prešov v šiestich veciach a v obvode KP Košice v dvoch veciach. Uvedený ukazovateľ má zvyšujúcu sa tendenciu, čo súvisí najmä so skutočnosťou, že často dochádza k páchaniu environmentálnej trestnej činnosti v súvislosti s podnikaním, osobitne na úseku nakladania s odpadmi alebo pri spracovávaní dreva.

Počet účastí prokurátorov na procesných úkonoch za obdobie od 01.04.2017 do 31.03.2019

KP BA	KP TT	KP TN	KP NR	KP ZA	KP BB	KP PO	KP KE	Spolu
11	20	11	15	7	2	8	3	77

Počet účastí prokurátorov na procesných úkonoch za sledované obdobie

KP BA	KP TT	KP TN	KP NR	KP ZA	KP BB	KP PO	KP KE	Spolu
14	2	20	26	8	5	3	2	80

Vo vzťahu k uvedeným štatistickým ukazovateľom poznamenávame, že časť prokurátorov- špecialistov sa na procesných úkonoch nezúčastňuje s odôvodnením, že túto nepovažujú za potrebnú pre zvyšujúcu sa kvalitu práce vyšetrovateľov PZ a ich zlepšujúcu sa procesnú samostatnosť, iní prokurátori- špecialisti si konkrétne vyberajú úkony, ktorých sa zúčastnia, pričom v ojedinelých prípadoch sa jedná aj o účasť na obhliadke miesta činu, prípadne účasti pri výsluchu znalca.

Počet vecí ukončených v lehote do 2 mesiacov (lehota sa počíta od začatia trestného stíhania po meritórne ukončenie veci) za sledované obdobie

KP BA	KP TT	KP TN	KP NR	KP ZA	KP BB	KP PO	KP KE	Spolu
40	107	83	51	23	68	81	122	500

Počet vecí ukončených v lehote do 1 roka (lehota sa počíta od začatia trestného stíhania po meritórne ukončenie veci) za sledované obdobie

KP BA	KP TT	KP TN	KP NR	KP ZA	KP BB	KP PO	KP KE	Spolu
75	100	126	117	116	109	152	130	925

Počet vecí ukončených v lehote nad 1 rok (lehota sa počíta od začatia trestného stíhania po meritórne ukončenie veci) za sledované obdobie

KP BA	KP TT	KP TN	KP NR	KP ZA	KP BB	KP PO	KP KE	Spolu
15	18	11	47	11	7	22	18	149

V rámci dĺžky konania, ktorá je počítaná od momentu začatia trestného stíhania do vydania meritórneho rozhodnutia, možno osobitne poukázať na skutočnosť, že z celkového počtu 1574 trestných vecí za sledované obdobie došlo k ukončeniu 1425 trestných vecí do jedného roka, čo predstavuje až 90,7 % vecí.

Na tomto ukazovateli sa samozrejme do značnej miere odzrkadľuje skutočnosť, že sa primárne jedná o skutkovo a právne menej náročné trestné veci, prevažne ide o prečiny, ako napríklad výrub a následná krádež dreva, pytlactvo, vo veciach ktorých je mnohokrát vec riešená v tzv. superrýchlom konaní podľa § 204 Tr. por.

Vo vzťahu k závažnejším konaniam na uvedenom úseku kriminality, ako napríklad neoprávnené nakladanie s odpadmi podľa § 302 Tr. zák., je dĺžka konania do značnej miery ovplyvnená náročnosťou dokazovania, ktoré spočíva primárne v znaleckom dokazovaní, odborných vyjadreniach, ohliadkach miesta činu, výsluchoch svedkov a materiálno-technickom zabezpečení PZ.

Počet podaných obžalôb (FO a PO spoločne) za obdobie od 01.04.2017 do 31.03.2019

KP BA	KP TT	KP TN	KP NR	KP ZA	KP BB	KP PO	KP KE	Spolu
33	49	26	27	22	63	31	69	320

Počet podaných obžalôb (FO a PO spoločne) za sledované obdobie

KP BA	KP TT	KP TN	KP NR	KP ZA	KP BB	KP PO	KP KE	Spolu
29	60	20	46	39	91	24	70	379

K uvedenému štatistickému údaju poznamenávame, že došlo k miernemu zvýšeniu počtu podaných obžalôb po vzniku Prírodnej polície, čo je logickým odzrkadlením zvýšeného počtu začatých trestných stíhaní a vznesených obvinení.

Vo vzťahu k právnickým osobám možno uviesť, že v sledovanom období došlo k podaniu obžaloby v obvode KP Nitra v jednej veci, v obvode KP Banská Bystrica v štyroch veciach, v obvode KP Žilina v jednej veci, v obvode KP Prešov v dvoch veciach, v obvode KP Košice v dvoch veciach a v obvodoch KP Trnava, KP Bratislava, KP Trenčín nedošlo k podaniu obžaloby na právnickú osobu, pričom tento ukazovateľ má zvyšujúcu sa tendenciu, k čomu sme sa bližšie vyjadrili pri ukazovateli počtu vznesených obvinení.

Počet uzatvorených dohôd o vine a treste právoplatne schválených súdom (FO a PO spoločne) za obdobie od 01.04.2017 do 31.03.2019

KP BA	KP TT	KP TN	KP NR	KP ZA	KP BB	KP PO	KP KE	Spolu
1	0	10	0	12	6	2	0	31

Počet uzatvorených dohôd o vine a treste právoplatne schválených súdom za sledované obdobie

KP BA	KP TT	KP TN	KP NR	KP ZA	KP BB	KP PO	KP KE	Spolu
1	2	12	1	24	6	3	1	50

K uvedenému štatistickému údaju poznamenávame, že došlo k výraznému zvýšeniu počtu uzatvorených dohôd o vine a treste za sledované obdobie, a to aj napriek protipandemickým opatreniam platným takmer počas celého kalendárneho roka 2020 a začiatkom roka 2021, ktoré prirodzene, vzhľadom na nevyhnutnosť osobnej prítomnosti obvineného na tomto úkone, znížili možnosť využitia tohto inštitútu v praxi.

Za sledované obdobie bola s dvoma obvinenými právnickými osobami uzatvorená dohoda o vine a treste, a to v obvode KP Banská Bystrica.

Počet vydaných uznesení o postúpení veci podľa § 214 Tr. por. za obdobie od 01.04.2017 do 31.03.2019

KP BA	KP TT	KP TN	KP NR	KP ZA	KP BB	KP PO	KP KE	Spolu
34	38	30	28	12	0	41	32	215

Počet vydaných uznesení o postúpení veci podľa § 214 Tr. por. za sledované obdobie

KP BA	KP TT	KP TN	KP NR	KP ZA	KP BB	KP PO	KP KE	Spolu
41	52	42	38	22	3	48	37	283

Počet zastavených trestných stíhaní podľa § 215 Tr. por. za obdobie od 01.04.2017 do 31.03.2019.

KP BA	KP TT	KP TN	KP NR	KP ZA	KP BB	KP PO	KP KE	Spolu
14	10	21	31	2	27	33	40	178

Počet zastavených trestných stíhaní podľa § 215 Tr. por. za sledované obdobie

KP BA	KP TT	KP TN	KP NR	KP ZA	KP BB	KP PO	KP KE	Spolu
15	31	34	26	2	33	38	38	217

Vo vzťahu k veciam, v ktorých došlo podľa § 214 Tr. por. k postúpeniu veci na prejednanie priestupku, a v ktorých došlo podľa § 215 Tr. por. k zastaveniu trestného stíhania uvádzame, že z vyššie uvedených štatistických údajov vyplýva, že nedošlo k zásadným rozdielom v sledovanom období, z dôvodu ktorého tieto bližšie nevyhodnocujeme.

Počet vydaných uznesení o podmiennečnom zastavení trestného stíhania prokurátorom podľa § 216 Tr. por. za obdobie od 01.04.2017 do 31.03.2019

KP BA	KP TT	KP TN	KP NR	KP ZA	KP BB	KP PO	KP KE	Spolu
5	9	0	28	50	6	2	21	121

Počet vydaných uznesení o podmiennečnom zastavení trestného stíhania prokurátorom podľa § 216 Tr. por. za sledované obdobie

KP BA	KP TT	KP TN	KP NR	KP ZA	KP BB	KP PO	KP KE	Spolu
3	9	3	36	66	10	7	23	157

Počet vydaných uznesení o schválení zmieru a zastavení trestného stíhania prokurátorom podľa § 220 a nasl. Tr. por. za obdobie od 01.04.2017 do 31.03.2019

KP BA	KP TT	KP TN	KP NR	KP ZA	KP BB	KP PO	KP KE	Spolu
1	1	2	0	11	6	4	6	31

Počet vydaných uznesení o schválení zmieru a zastavení trestného stíhania prokurátorom podľa § 220 a nasl. Tr. por. za sledované obdobie

KP BA	KP TT	KP TN	KP NR	KP ZA	KP BB	KP PO	KP KE	Spolu
0	0	5	6	13	1	3	8	36

Pozitívne hodnotíme mierne zvýšený nárast počtu alternatívnych spôsobov ukončenia trestného stíhania v sledovanom období, osobitne podľa § 216 Tr. por., kedy došlo za sledované obdobie k nárastu až o 36 trestných vecí. K celkovému počtu trestných vecí, v ktorých došlo k ukončeniu trestného stíhania postupom podľa § 220 a nasl. Tr. por., ktorý sa v porovnaní s využitím postupu podľa § 216 Tr. por. javí ako nízky, možno uviesť, že tento údaj je odzrkadlením náročnosti splnenia podmienok vyžadovaných Tr. por. na využitie tohto inštitútu v praxi.

Počet odsúdených osôb za obdobie od 01.04.2017 do 31.03.2019

KP BA	KP TT	KP TN	KP NR	KP ZA	KP BB	KP PO	KP KE	Spolu
41	56	31	41	30	68	28	62	357

Počet odsúdených osôb za sledované obdobie

KP BA	KP TT	KP TN	KP NR	KP ZA	KP BB	KP PO	KP KE	Spolu
28	64	51	54	46	93	26	69	431

K uvedeným údajom uvádzame, že v sledovanom období došlo k zvýšenému počtu odsúdených fyzických osôb, čo opätovne je odzrkadlením zvýšeného počtu trestných vecí, v ktorých došlo k vzneseniu obvinenia v sledovanom období.

Vo vzťahu k právnickým osobám možno uviesť, že v sledovanom období došlo celkovo na území Slovenskej republiky k právoplatnému odsúdeniu dvoch právnických osôb, a to v obvode KP Banská Bystrica, čo predstavuje zníženie počtu o jednu trestnú vec oproti predchádzajúcemu obdobiu.

2) Previerková časť

Register Pn

Vo vzťahu k vyhľadávacej činnosti operatívno-pátracích súčastí PZ po preskúmaní predložených záznamov z krajských prokuratúr možno konštatovať, že návrhy na realizáciu obsahovali presnú špecifikáciu skutku - presný popis konania podozrivej osoby, označenie poškodeného a väčšinou aj uvedenie právnej kvalifikácie konania. Súčasne bola správne určená miestna príslušnosť OČTK na konanie vo veci, pričom v návrhoch boli uvedené aj iné skutočnosti (napr. fotodokumentácia, citácia latinských názvov rastlín, drevín, živočíchov), ktoré boli spôsobilým podkladom na začatie trestného stíhania. V niektorých prípadoch došlo aj k označeniu podozrivej osoby.

Prokurátor- špecialista KP Trenčín osobitne vyzdvihol úroveň rozhodnutí vyšetrovateľov KR PZ Trenčín, ako aj konštatoval výbornú úroveň obsahu a spracovania informácií získaných príslušníkmi 4. operatívneho oddelenia OKP KR PZ Trenčín pre oblasť boja s trestnou činnosťou proti životnému prostrediu.

Prokurátor- špecialista KP Žilina v tejto súvislosti uviedol, že za sledované obdobie bolo službou kriminálnej polície vlastnou činnosťou zistených 532 prípadov podozrenia zo spáchania environmentálnej kriminality, z toho bolo 311 postúpených do vyšetrovania. Ostatné prípady boli buď ukončené bez realizácie (nebolo zistené porušenie zákona), alebo boli postúpené na prejedanie priestupku, iného správneho deliktu (Štátnej veterinárnej a potravinovej správe, OÚ, Slovenskej poľovníckej komore, Slovenskému rybárskemu zväzu a pod.), resp. odstúpené inému útvaru PZ v zmysle vecnej a miestnej príslušnosti. Okrem toho pracovníci operatívnych oddelení pracovali na tzv. plánoch spoločného postupu, teda aj na prípadoch, ktoré boli, resp. sú vo vyšetrovaní, no neboli zistené operatívnou činnosťou, ale bolo v nich podané trestné oznámenie a pod.

Prokurátor- špecialista KP Banská Bystrica v tejto súvislosti uviedol, že na podklade výsledkov operatívno-pátracej činnosti príslušníkov PZ bolo ďalej konané v trestnom konaní v najväčšom rozsahu v obvode OP Brezno. To sa odrazilo na skutočnosti, že v obvode uvedenej prokuratúry bol stíhaný za environmentálne trestné činy pomerne vysoký počet osôb, pričom počet trestných oznámení od

rozličných subjektov, vedený v registri Pn, bol za preverované obdobie minimálny. Aj napriek tejto skutočnosti bola environmentálne trestná činnosť v obvode OP Brezno objasňovaná, v porovnaní s inými okresnými prokuratúrami v obvode tejto krajskej prokuratúry, v pomerne veľkom rozsahu. Po pozitívnom hodnotení operatívno-pátracej činnosti príslušníkov PZ považujeme za potrebné poukázať aj na vyjadrenia prokurátora- špecialistu KP Košice, ktorý, naopak, uviedol, že zo štatistických ukazovateľov, ako aj poznatkov z jednotlivých prokuratúr vyplýva veľmi nízka úspešnosť operatívno-pátracích orgánov Prírodnej polície na odhaľovaní environmentálnej trestnej činnosti, nakoľko za sledované obdobie od 01.04.2019 do 31.03.2021 išlo iba v piatich prípadoch o zistenia týchto orgánov, na základe ktorých došlo k začatiu trestného konania.

Z uvedeného vyplýva, že aktivita a kvalita činnosti operatívno-pátracích súčastí sa vznikom Prírodnej polície, a teda aj súčasným zriadením oddelení pre oblasť boja s trestnou činnosťou proti životnému prostrediu výrazne zlepšila, avšak sú evidované výrazné rozdiely medzi jednotlivými oddeleniami PZ v rámci územia Slovenskej republiky.

Vo vzťahu k včasnosti a spôsobu vybavenia trestných oznámení na okresných prokuratúrach bol prokurátormi krajských prokuratúr prezentovaný zhodný názor, že vo väčšine preverovaných údajov došlo k ich vybaveniu v primeraných lehotách, a to spôsobom podľa § 198 ods. 1 Tr. por., teda odovzdaním vecne a miestne príslušnej súčasti PZ. V niektorých prípadoch boli prokurátormi trestné oznámenia odovzdávané miestne príslušným OO PZ, pričom sa jednalo prevažne o prípady v čase bezprostredne po nadobudnutí účinnosti novely Tr. por. vykonanou zákonom č. 214/2019 Z. z., ktorou došlo k zmene vecnej príslušnosti pri vyšetrovaní environmentálnej trestnej činnosti.

Uloženie záväzného pokynu podľa § 230 ods. 2 písm. a) Tr. por. na ďalší postup príslušníka PZ spoločne s odovzdaním trestného oznámenia bol zaznamenaný len v minimálnom množstve prípadov. Osobitne však v tejto súvislosti možno poukázať na vyjadrenia prokurátora- špecialistu KP Trenčín, ktorý mimoriadne pozitívne vyhodnotil aktivitu prokurátorky- špecialistky OP Trenčín, ktorá vo väčšine prípadov spolu s odovzdaním trestného oznámenia uložila záväzný pokyn, ktorý bol veľmi podrobný, a týmto konaním nepochybne napomohla k správne a zákonne postup vec konajúceho policajta. Ukladanie pokynov prokurátormi pri odovzdávaní trestných oznámení uviedol aj prokurátor- špecialista KP Prešov, pričom osobitne poukázal na prokurátorov OP Vranov nad Topľou a OP Kežmarok, ktorí vo významnej miere upravujú ďalší postup policajta spočívajúci najmä v smere druhu vykonania úkonov, ako aj v smere určenia skutočností, na ktoré sa má dokazovanie zamerať. Z vyjadrenia prokurátora- špecialistu KP Banská Bystrica vyplýva, že k uloženiu záväzných pokynov dochádza len v skutkovo náročnejších veciach.

Previerkou konštatujeme, že v registri Kn na príslušných krajských prokuratúrach nebola zaznamenaná trestná vec, v ktorej by po nápade na príslušnú krajskú prokuratúru bolo vydané opatrenie krajským prokurátorom podľa § 51 ods. 1 zákona o prokuratúre o určení príslušnosti krajského prokurátora a ním určeného prokurátora krajskej prokuratúry na výkon dozoru v trestnom konaní.

Registre Pv, Kv

Uznesenie o začatí trestného stíhania podľa § 199 Tr. por.

Vo vzťahu k zákonnosti uznesení o začatí trestného stíhania možno uviesť, že všetci prokurátori v zhode uviedli, že vydané uznesenia v prevažnej väčšine prípadov obsahovali všetky zákonné požadované náležitosti, a len výnimočne dochádzalo k ich zrušeniu zo strany prokurátorov postupom podľa § 230 ods. 2 písm. e) Tr. por. (štandardne po uvedení konkrétneho zákonného ustanovenia, podľa ktorého je uznesenie vydávané, nasleduje právna kvalifikácia skutku, pre ktorý je trestné stíhanie začaté- označenie trestného činu a konkrétneho ustanovenia a následne uvedenie skutkovej vety, z ktorej je zistiteľné miesto, čas, spôsob spáchania činu). Pozitívne možno hodnotiť takmer úplne vymiznutie pochybenia spočívajúceho v neoznačení jednotlivých ohrozených/poškodených zložiek flóry a fauny ich latinskými názvami.

Zo zistených nedostatkov uznesení o začatí trestného stíhania, ktoré sa sporadicky vyskytujú v rámci obvodu všetkých krajských prokuratúr, možno poukázať najmä na tieto:

- nesprávny výklad pojmov „rozsah“ a „škoda“ a ich zamieňanie,
- absencia odkazu na konkrétne porušené ustanovenie všeobecne záväzného právneho predpisu (odkaz na blanketovú normu),
- občasne chýbajúce označovanie latinskými názvami flóry a fauny,
- neuvedenie následku trestného činu v skutkovej vete,
- prevzatie právnej vety do skutkovej vety uznesenia.

V rámci určitých špecifik možno príkladom poukázať na obsah zhodnotenia prokurátora- špecialistu KP Banská Bystrica, konkrétne na zistené pochybenie policajta vo veci vedenej na OP Revúca pod sp. zn. 2 Pv 290/19/6608, ktorý v skutkovej vete uznesenia o začatí trestného stíhania pre trestný čin pytlactva podľa § 310 Tr. zák. neuviedol celkovú spôsobenú škodu, ale len majetkovú škodu bez vyčíslenia ekologickej ujmy, ktorá by pri danom trestnom čine bola zistiteľná priamo z vyhlášky Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky č. 421/2013 Z. z., ktorou sa určuje spoločenská hodnota poľovnej zveri.

Taktiež možno poukázať na trestnú vec vedenú na OP Rožňava pod sp. zn. Pv 275/19/8808, ktorú vo svojom zhodnotení uviedol prokurátor- špecialista KP Košice, a v ktorej došlo prokurátorom k zrušeniu uznesenia o začatí trestného stíhania vo veci prečinu pytlactva podľa § 310 Tr. zák., kde príslušník PZ vzhliadol naplnenie objektívnej stránky tohto trestného činu v „neoprávnenom zásahu neznámeho páchatela do výkonu práva poľovníctva tým, že nezisteným spôsobom nadobudol a bez povolenia choval 2 ks diviačej zveri“, pričom dozorujúci prokurátor pri zrušení tohto uznesenia argumentoval tým, že samostatný chov diviačej zveri, bez splnenia ďalších podmienok, nezasahuje do výkonu práva poľovníctva, ktoré je teritoriálne obmedzené na poľovný revír, a teda je v zásade možný zásah do tohto práva iba v revíri.

Vo veci vedenej na OP Dunajská Streda spomenutej v zhodnotení KP Trnava bol zistený nedostatok uznesenia o začatí trestného stíhania pre trestný čin pytlactva podľa § 310 ods. 1, ods. 2 písm. a) Tr. zák. spočívajúci v neuvedení množstva

a druhu neoprávnene ulovených rýb, pričom táto skutočnosť vyplývala len zo zápisnice o obhliadke miesta činu.

Uznesenie o vznesení obvinenia podľa § 206 ods. 1 Tr. por.

Vo vzťahu k zákonnosti uznesení o vznesení obvinenia možno uviesť, že všetci prokurátori- špecialisti krajských prokuratúr v zhode uviedli, že vydané uznesenia v prevažnej väčšine prípadov obsahovali všetky zákonné náležitosti v súlade s ust. § 176 Tr. por. a len výnimočne dochádzalo k ich zrušeniu zo strany prokurátorov postupom podľa § 230 ods. 2 písm. e) Tr. por., resp. podľa § 194 ods. 1 Tr. por., pričom zníženie počtu zrušovaných uznesení o vznesení obvinenia po zriadení Prírodnej polície vyplýva aj z predložených štatistík.

Možno bez pochyb konštatovať, že na formu a obsah uznesenia o vznesení obvinenia sú kladené podstatne vyššie nároky ako pri uznesení o začatí trestného stíhania, nakoľko sa v danom štádiu predpokladá nielen to, že došlo k spáchaniu skutku a že ide o trestný čin, ale je aj daný vyšší stupeň pravdepodobnosti, že ho spáchala konkrétna osoba predpokladanou formou zavinenia, pričom nemenej podstatným je aj potreba riadneho odôvodnenia uznesenia.

Vyhodnotením zhodnotením predložených jednotlivými krajskými prokuratúrami možno uviesť, že za najzávažnejšie nedostatky uznesení o vznesení obvinenia možno hodnotiť práve kvalitu ich odôvodnení. Prokurátor- špecialista KP Prešov v tejto súvislosti kriticky uviedol, že kvalitu nahradila kvantita, odôvodnenie uznesení obsahuje prevažne len opis vykonaných dôkazov bez ich bližšieho vyhodnotenia.

Vo vzťahu k vyhodnoteniu splnenia materiálnych podmienok trestného činu bolo zistené, že sa policajti, ako aj prokurátori pri prečinoch s naplnením tohto znaku dostatočne zaoberajú. Ojedinele boli pri vyhodnocovaní tohto kritéria zistené nedostatky pri uvádzaní len všeobecných formulácií a citácií, bez bližšieho prepojenia, zhodnotenia so zisteným skutkovým stavom danej veci.

Vo vzťahu k správnosti poučenia o opravnom prostriedku neboli zaznamenané nedostatky.

V obvode KP Nitra, konkrétne na OP Levice sa vyskytoval nedostatok spočívajúci v neuvedení odkazu na porušené ustanovenie blanketovej normy v skutkovej vete obžaloby, ktorú následne prevzal aj súd do rozsudku, prípadne trestného rozkazu, a to aj napriek tomu, že uznesenia o vznesení obvinenia v predmetných trestných veciach tento odkaz obsahovali.

V obvode KP Prešov sa vyskytoval nedostatok pri označení trestného činu porušovania ochrany stromov a krov podľa § 306 Tr. zák., kedy často chýba uvedenie príslušnej alinei, pričom predmetné pochybenie sa týka jednak vyšetrovateľov PZ, ako aj prokurátorov. Občas sa vyskytoval aj nedostatok pri vznesení obvinenia právnickej osobe spočívajúci v neuvedení odkazu na konkrétne ust. zákona č. 91/2016 Z. z. o trestnej zodpovednosti právnických osôb a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Vo veci vedenej na OP Dunajská Streda pod sp. zn. 2 Pv 593/20/2201 spomenutej v zhodnotení KP Trnava bol zistený nedostatok na strane vyšetrovateľa PZ v uznesení o vznesení obvinenia pre prečin neoprávneného nakladania s odpadmi podľa § 302 ods. 1 Tr. zák., kde zo skutkovej vety uznesenia nevyplývalo množstvo stavebného odpadu, pričom rozsah je stanovený pojmom „najmenej 266 Eur“, v dôsledku čoho je uznesenie o vznesení obvinenia nepreskúmateľné, pričom na toto pochybenie nereagoval ani dozorujúci prokurátor. V predmetnej veci doposiaľ nebolo ukončené prípravné konanie, v priebehu ktorého dôjde k spresneniu rozsahu a k jeho následnému správne právnemu posúdeniu.

Osobitne možno poukázať na závery prokurátora- špecialistu KP Trenčín, ktorý vysoko pozitívne hodnotil kvalitu vydaných uznesení o vznesení obvinenia vyšetrovateľmi PZ, pričom len výnimočne dochádzalo k pochybeniam, ktoré boli odstrániteľné v ďalšom konaní. V tejto súvislosti aj vyzdvihol prínos vzniku Prírodnej polície a poukázal, že všetky konania, v ktorých došlo za preverované obdobie k vzneseniu obvinenia, boli následne ukončené odsudzujúcim rozsudkom, alebo iným meritórnym rozhodnutím. Výrazné zvýšenie kvality uznesení o vznesení obvinení konštatoval v zhodnotení aj prokurátor- špecialista KP Košice.

Meritórne rozhodnutia príslušníkov PZ - § 214, § 215 Tr. por.

Vo vzťahu k zákonnosti meritórnych rozhodnutí príslušníkov PZ možno uviesť, že všetci prokurátori- špecialisti krajských prokuratúr v zhode uviedli, že vydané uznesenia v prevažnej väčšine prípadov obsahovali všetky zákonné náležitosti v súlade s ust. § 176 Tr. por., bola použitá správna právna kvalifikácia, ako aj zvolený správny druh rozhodnutia. Súčasne neboli zistené pochybenia v správnosti poučenia o opravnom prostriedku, s výnimkou jednej trestnej veci, v ktorej došlo omylom pri uznesení o postúpení veci k uvedeniu, že „sťažnosť nemá odkladný účinok“.

V týchto rozhodnutiach sa len výnimočne vyskytli pochybenia v neuvedení latinských názvov vyrúbaných drevín, prípadne v absencii porušených ustanovení blanketovej normy, ako aj týkajúce sa kvality odôvodnenia rozhodnutí.

Vo vzťahu k uplatňovaniu materiálneho korektívu v intenciách § 10 ods. 2 Tr. zák., neboli zistené nedostatky, ale prokurátor- špecialista KP Prešov správne poukázal na nedostatočnú právnu úpravu trestného činu porušovania ochrany rastlín a živočíchov podľa § 305 ods. 2 Tr. zák., v zmysle ktorého zákonná úprava kolide s zákonnej úprave príslušného priestupku podľa § 63 ods. 1 písm. b) zákona č. 326/2005 Z. z. o lesoch v znení neskorších predpisov, a kde chýba jasné vymedzenie zákonných znakov trestného činu oproti zákonným znakom korešpondujúceho priestupku.

Zistené pochybenia, prevažne menej závažného charakteru, boli dozorujúcimi prokurátormi vyriešené zvyčajne prípisom, v ktorom poukázali na zistené pochybenie s požiadavkou, aby nedošlo v budúcnosti k jeho opakovaniu.

Vo vzťahu k rozhodnutiam podľa § 214 Tr. por. KP Trnava uviedla prípad, kedy došlo prokurátorkou OP Galanta vo veci vedenej pod sp. zn. 3 Pv 280/19/2202 k zrušeniu uznesenia o postúpení veci na prejednanie správneho deliktu, a to jednak

z dôvodu arbitrárnosti uznesenia, ako aj z dôvodu, že podozrivá osoba sa nemohla dopustiť iného správneho deliktu, nakoľko sa jednalo o fyzickú osobu.

Osobitne možno poukázať na správny, dôvodný a zákonu zodpovedajúci postup KP Banská Bystrica, ktorá vo veci vedenej na OP Veľký Krtíš pod sp. zn. Pv 499/19/6610 po preskúmaní uznesenia podľa § 214 ods. 1 Tr. por. o postúpení veci na prejednanie priestupku, prokurátorovi tejto podriadenej prokuratúry uložila, aby uplatnil protest proti rozhodnutiu o priestupku a aby znovu konal a rozhodol v súlade s Tr. zák. a Tr. por. V predmetnej trestnej veci totiž bolo zistené, že páchatel' (ktorý bol pod vplyvom alkoholu) priviazal psa o strom a následne ho udieral kameňom do hlavy, pričom podľa záverov znaleckého posudku mal pes umierať 15-20 minút. Uznesenie o vznesení obvinenia bolo dozorujúcim prokurátorom zrušené a vec bola následne postúpená na prejednanie priestupku. Nadriadená prokuratúra súčasne upravila aj právnu kvalifikáciu skutku ako trestného činu týrania zvierat podľa § 378 ods. 1 písm. c), ods. 2 písm. d) Tr. zák. s poukazom na ust. § 138 písm. c) Tr. zák. účinného do 31.10.2020.

Z predložených zhodnotení jednotlivými krajskými prokuratúrami vyplýva, že na pochybenia a nedostatky vyšetrovateľov PZ pri vyhotovovaní a odôvodňovaní uznesení podľa § 214 a § 215 Tr. por. je príslušnými dozorujúcimi prokurátormi, v prevažnej miere špecialistami na uvedenú agendu, reagované rozlične, čo odzrkadľuje ich subjektívny prístup k výkonu dozorovej činnosti. Na niektoré nedostatky v práci vyšetrovateľov PZ nie je totiž reagované, na iné je reagované v neformálnom pripise/usmernení, alebo zrušením uznesenia.

Finančné vyšetrovanie vykonávané v environmentálnych trestných veciach

Za preverované obdobie bolo v rámci všetkých obvodov krajských prokuratúr vykonávané finančné vyšetrovanie v deviatich trestných veciach týkajúcich sa environmentálnej trestnej činnosti. V obvode KP Bratislava v jednej veci, v obvode KP Trenčín v jednej veci, v obvode KP Trnava v jednej veci, v obvode KP Prešov v troch veciach, v obvode KP Banská Bystrica v jednej veci, v obvode KP Žilina v dvoch veciach a v obvode KP Košice a KP Nitra nedošlo v žiadnej trestnej veci k vykonávaniu finančného vyšetrovania.

Príkladom možno uviesť, že v rámci obvodu KP Trnava bolo na OP Trnava vo veci vedenej pod sp. zn. 1 Pv 555/19/2207 realizované finančné vyšetrovanie, ktoré spočívalo v žiadosti o poskytnutie bankových údajov a zostatkov na účte, ako aj v žiadostiach o zistenie podielových fondov, cenných papierov a životného poistenia podozrivej osoby.

V obvode KP Trenčín bola evidovaná jedna trestná vec, v ktorej bolo vykonávané finančné vyšetrovanie, a to vec vedená na OP Považská Bystrica pod sp. zn. Pv 406/19/3309. V danej veci však finančné vyšetrovanie nevedlo k prípadnému odobratiu výnosu alebo príjmu z trestnej činnosti, ani k uloženiu trestu prepadnutia veci alebo trestu prepadnutia majetku, pričom predmetom preverovania bolo najmä vlastníctvo nehnuteľností, motorových vozidiel a zbraní.

V obvode KP Banská Bystrica bolo vykonávané finančné vyšetrovanie vo veci vedenej na OP Rimavská Sobota pod sp. zn. 2 Pv 194/18/6609. Doposiaľ

realizované úkony neviedli k prípadnému odobratiu výnosu alebo príjmu z trestnej činnosti, ako ani k uloženiu trestu prepadnutia veci alebo trestu prepadnutia majetku. V rámci vyšetrovania boli vykonávané úkony smerujúce k prevereniu bankových údajov obvineného, príbuzných obvineného, právnických osôb s účasťou obvineného, ako aj k prevereniu fyzických a právnických osôb participujúcich na páchaní trestnej činnosti obvineným v Španielsku.

V územnom obvode KP Prešov bolo finančné vyšetrovanie realizované v troch veciach, a to na OP Bardejov v dvoch veciach a v jednej veci na OP Humenné. Zo správy vyplýva, že v týchto veciach nedošlo k reálnemu zaisteniu výnosov z trestnej činnosti. Najčastejšími úkonmi v rámci finančného vyšetrovania bolo zisťovanie stavu finančných prostriedkov na účtoch v bankách a lustrácia majetku v príslušných registroch (najmä správy katastra) a v príslušných evidenciách (najmä motorové vozidlá).

Možno súhrne zhodnotiť, že počet trestných vecí, ktoré sa týkajú environmentálnej trestnej činnosti, a v ktorých dochádza k finančnému vyšetrovaniu, narastá. Je však potrebné konštatovať, že aj napriek tomuto trendu sa naďalej jedná o minimálny počet z celkového množstva prípadov. Uvedené vyplýva najmä zo skutočnosti, že k vydaniu pokynu na vykonávanie finančného vyšetrovania dochádza najmä v prípadoch, kedy páchatel získal, alebo sa snažil získať trestným činom majetkový prospech, prípadne svojím konaním spôsobil škodu veľkého rozsahu, pričom z praktických skúseností možno uviesť, že finančné vyšetrovanie býva vykonávané len v skutkovo najzávažnejších trestných veciach, čo úzko súvisí aj s časovou náročnosťou tohto druhu vyšetrovania, ktoré výrazne zaťažuje jednak vo veci konajúceho vyšetrovateľa PZ, pracovníkov operatívno-pátracej súčasti, ako aj dozorujúceho prokurátora. Výsledkom tohto stavu je nevykonávanie finančného vyšetrovania v skutkovo a právne jednoduchých veciach, kde býva vyšetrovanie ukončované v krátkodobom horizonte. Z predložených štatistických údajov vyplýva, že OČTK nevenujú tejto problematike náležitú pozornosť.

Preverením konštatujeme, že v tejto oblasti sú značné rezervy a zvýšenie efektívnosti finančného vyšetrovania si bude do budúcnosti žiadať zvýšenie personálnej a materiálnej úrovne zabezpečenia polície, ako aj prokuratúry, keďže problematika finančného vyšetrovania a postihovania výnosov z trestnej činnosti sa v nedávnej minulosti stala jednou z hlavných priorít rezortu prokuratúry. Do veľkej miery je predmetná trestná činnosť páchaná zo zisťnosti, a to fyzickými ako aj právnickými osobami, pričom motiváciou páchania tohto druhu trestnej činnosti je ušetrenie nákladov (najmä pri nakladaní s odpadom, výrube a krádeži drevín), resp. snaha o vyhnutie sa náročnému administratívne konaniu. Najväčší deficit v praxi pri vykonávaní finančného vyšetrovania sa javí v dopytovaní mnohých finančných inštitúcií tzv. papierovým spôsobom, bez existencie registra bankových účtov pre potreby OČTK, a v lustrácii príslušných registrov (kataster nehnuteľností, evidencie vozidiel a pod.). Je nepochybné, že vzhľadom na sofistikovanosť páchatelov pri odčerpávaní príjmov z trestnej činnosti sú OČTK aktuálne vždy niekoľko krokov za páchatelmi trestnej činnosti a len vo výnimočných prípadoch úspešne zaistia hľadaný majetok alebo výnos z trestnej činnosti.

Záverom však považujeme za potrebné uviesť, že do budúcnosti sa javí dôvodným dbať najmä na kvalitu dokazovania a obmedziť činnosť prokurátorov len

na strohé ukladanie záväzných pokynov na vykonanie finančného vyšetrovania bez bližšej špecifikácie úkonov, ktoré sú v rámci neho potrebné vykonať, ale je potrebné konať proaktívne, za úzkej súčinnosti s konajúcim vyšetrovateľom PZ a operatívnymi pracovníkmi.

Rozhodovanie súdu o nároku na náhradu škody

Z predložených zhodnotení jednotlivých krajských prokuratúr vyplýva, že v sledovanom období v prevažnej väčšine prípadov súdy rozhodli o uplatnenom nároku na náhradu škody postupom podľa § 288 ods. 1 Tr. por., teda odkázaním poškodeného s jeho nárokom na náhradu škody na civilný proces, pričom proti takýmto rozhodnutiam nepodali poškodení, ako ani prokurátor odvolanie, prípadne odpor.

Zo správy KP Bratislava vyplýva, že nebolo zaznamenané, že by príslušný okresný súd nerozhodol o nároku na náhradu škody riadne uplatneným poškodeným, v zhode s návrhom prokurátora.

Zo správy KP Košice vyplýva, že vo všetkých veciach, v ktorých bolo akceptovateľné vyčíslenie a uplatnenie nároku na náhradu škody, prokurátor navrhoval pri podaní obžaloby rozhodnutie v adhéznom konaní, čo súd aj akceptoval.

Zo správy KP Žilina vyplýva, že v ich územnom obvode nebola identifikovaná vec, v ktorej by príslušný súd nerozhodol o nároku na náhradu škody riadne uplatneným poškodeným v zhode s návrhom prokurátora.

Zo získaných poznatkov možno konštatovať, že postup prevažnej väčšiny prokurátorov je nesprávny a v rozpore s § 287 ods. 1 Tr. por., z ktorého vyplýva, že „ak súd odsudzuje obžalovaného pre trestný čin, ktorým spôsobil inému škodu uvedenú v § 46 ods. 1, uloží mu spravidla v rozsudku, aby ju poškodenému nahradil, ak bol nárok riadne a včas uplatnený. Súd uloží obžalovanému vždy povinnosť nahradiť neuhradenú škodu alebo jej neuhradenú časť, ak jej výška je súčasťou popisu skutku uvedeného vo výroku rozsudku, ktorým bol obžalovaný uznaný za vinného, alebo ak ide o náhradu morálnej škody spôsobenej úmyselným násilným trestným činom podľa osobitného zákona, ak škoda nebola dosiaľ uhradená“.

Z dohľadovej činnosti prokurátorov- špecialistov TO GP SR je tiež zrejmé, že prokurátori v prípade, ak navrhnú zaviazať obžalovaného k náhrade škody poškodenému a súd tento návrh neakceptuje, ale poškodeného s nárokom na náhradu škody odkáže na civilný proces, nepodávajú odvolanie.

Register Kv

Prokurátori- špecialisti TO GP SR preverili trestné veci vedené v registri Kv na KP Košice. Ide o nasledovné trestné veci:

1. sp. zn. 1 Kv 50/19/8800 - trestné stíhanie vedené pre trestný čin neoprávneného nakladania s odpadmi podľa § 302 ods. 1, ods. 3 Tr. zák.

2. sp. zn. 1 Kv 17/20/8800 - trestné stíhanie vedené pre trestný čin šírenia nákazlivej choroby zvierat a rastlín podľa § 307 ods. 1, ods. 2 písm. b/ Tr. zák.

3. sp. zn. 1 Kv 32/20/8800 - trestné stíhanie vedené pre trestný čin neoprávneného nakladania s odpadmi podľa § 302 ods. 1, ods. 4 písm. b) Tr. zák.

V predmetných trestných veciach je plnená správová povinnosť vo vzťahu ku GP SR, pričom je v nich vedené trestné stíhanie len „vo veci“, v rámci ktorého prebieha znalecké dokazovanie z viacerých odborov a bolo požiadanych viacero štátnych orgánov o poskytnutie súčinnosti. Zo strany dozorujúcich prokurátorov sú pravidelne vykonávané previerky vyšetrovacieho spisu a ďalší postup vyšetrovateľov PZ je usmerňovaný záväznými pokynmi podľa § 230 ods. 2 písm. a) Tr. por., prípadne je ďalší postup konzultovaný osobne s príslušnými vyšetrovateľmi PZ.

Preskúmaním predmetných trestných vecí možno konštatovať opodstatnenosť uplatnenia výberovej príslušnosti krajským prokurátorom, a to najmä s ohľadom na právnu a skutkovú náročnosť spomenutých vecí.

Vo vzťahu k dĺžke trvania vyšetrovania je potrebné poukázať najmä na rozsah a náročnosť dokazovania v označených trestných veciach, inak neboli zistené pochybenia, ktoré by odôvodňovali prijatie akýchkoľvek opatrení, práve naopak, možno vyzdvihnúť aktívny prístup dozorujúcich prokurátorov v predmetných trestných veciach.

Iné zistenia plynúce z previerky

Zo správ jednotlivých krajských prokuratúr boli nad rámec preverovaných hľadísk zistené nasledovné pochybenia a špecifiká.

KP Bratislava uviedla, že novelou Tr. por. vykonanou zákonom č. 214/2019 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony bolo zabezpečené, že skrátené vyšetrovanie sa presunulo z OO PZ na vyšetrovateľov PZ, pretože poverení príslušníci pre nedostatok odborných znalostí a skúseností nedokázali vykonávať skrátené vyšetrovanie prečinov proti životnému prostrediu v potrebnej kvalite. Takto realizované skrátené vyšetrovanie sa mnohokrát vyznačovalo prieťahmi, vydané uznesenia neboli v požadovanej kvalite a dokazovanie neviedlo k úspešnému zisteniu páchatelia. Z aplikačnej praxe je potrebné poukázať na to, že realizovaná zmena v rámci PZ nebola dostatočná. Tým, že nedošlo k vytvoreniu špecializovaných oddelení vyšetrovania na environmentálnu trestnú činnosť v rámci krajských riaditeľstiev PZ a vyšetrovanie vykonávali vyšetrovatelia určení v rámci oddelení OKP KR PZ, došlo k určitému preťaženiu systému, čo spôsobilo, že odhaľovanie čoraz viac sofistikovanej environmentálnej trestnej činnosti začalo presahovať kapacity vyšetrovateľov určených na jej vyšetrovanie. Vzhľadom na nárast počtu prípadov nie je v možnostiach jedného vyšetrovateľa pokryť skrátené vyšetrovanie všetkých prečinov proti životnému prostrediu. Podľa správy KP BA sa to prejavuje ich zvýšenou snahou odmietat trestné oznámenia alebo odovzdávať, resp. postupovať veci príslušnému orgánu na prejednanie priestupku. Navyše bratislavský kraj je špecifický, predovšetkým tým, že ide o územie hlavného mesta SR s vyšším podielom rezidentov trvale obývajúcich

uvedené územie, ale i značným počtom migrujúcich osôb cestujúcich za prácou zo širšieho okolia Bratislavy, jednotlivé mestské časti sú silne zastavané, pričom tento faktor v porovnaní s inými časťami Slovenska sa na vyhodnotení podielu environmentálnej trestnej činnosti podieľa nepatrne. Celkový podiel trestných činov proti životnému prostrediu sa preto v bratislavskom kraji prejavuje v minimálnom množstve.

KP Trnava v správe uviedla, že vo veci vedenej na Okresnej prokuratúre Trnava pod sp. zn. 1 Pv 555/19/2207, kde je aj vykonávané finančné vyšetrovanie proti spol. [REDAKOVANÉ], s.r.o., sú vo vyšetrovaní prietahy, ktoré boli spôsobené tým, že nastal vážny problém nájsť odborne spôsobilú firmu, ktorá by bola schopná vykonať prehliadku iných priestorov. Pôvodne prisľúbilo súčinnosť pri realizácii príkazu na prehliadku iných priestorov Kontrolné chemické laboratórium Nitra a Hasičský a záchranný zbor, ktorí neskôr túto súčinnosť odmietli. Vyšetrovateľ vykonávajúci vyšetrovanie v predmetnej veci kontaktoval aj PPZ, odbor odhaľovania nebezpečných materiálov a environmentálnej trestnej činnosti, ktoré iniciovalo pracovné stretnutie na Ministerstve vnútra SR za účelom stanovenia ďalšieho postupu. Následne prehliadka bola vykonaná príslušníkmi OKP KR PZ Trnava a odborne spôsobilou spol. [REDAKOVANÉ], s.r.o., za prítomnosti statika.

KP Nitra poukázala na pochybenie v postupe vyšetrovateľov PZ, ako aj prokurátora- špecialistu OP Komárno pri výkone dozoru, a to pri nakladaní so zaistenými vecami, kedy až v desiatich trestných veciach za preverované obdobie bolo zistené, že zaistené veci (vo všetkých prípadoch sa jednalo o rybárske udice) v priebehu vyšetrovania boli vrátené podľa § 97 ods. 1 Tr. por., a to aj napriek tomu, že sa jednalo o veci použité na spáchanie trestného činu, a súčasne boli tieto veci vecným dôkazom. Na tento nezákonný a nedôvodný postup dozorujúci prokurátor v ani jednom prípade nereagoval postupom podľa § 230 ods. 2 písm. e) Tr. por., teda zrušením uznesenia o vrátení veci. V uvedených prípadoch tak nedošlo k riadnemu skúmaniu podmienok na vrátenie veci podľa § 97 ods. 1 Tr. por. Na zistené pochybenia dozorového prokurátora reagovala KP Nitra s tým, že do budúcnosti má dôsledne skúmať splnenie zákonných podmienok na vrátenie veci, a to najmä pokiaľ ide o podmienku spočívajúcu v tom, že vec možno vrátiť vtedy, ak na ďalšie konanie nie je potrebná, a ak neprichádza do úvahy jej prepadnutie alebo zhabanie.

Zo správy KP Trenčín je zrejmé, že problematika environmentálnych trestných činov sa naďalej vyznačuje jednou z najvyšších mier latentnosti spomedzi všetkých druhov kriminality, pričom práve latentnosť kriminality v kombinácii s vysokými a špecifickými požiadavkami na odbornú znalosť problematiky zo strany príslušníkov PZ vyčlenených na trestné činy proti životnému prostrediu má za následok, že objasnené a „úspešne“ odstíhané trestné činy naďalej predstavujú iba marginálnu časť z celkovej skladby kriminality. Aj vzhľadom na zložitosť a obsiahlosť problematiky trestných činov proti životnému prostrediu je nevyhnutné, aby sa na odhaľovaní tejto trestnej činnosti a dokazovaní (najmä vo fáze prípravného konania) podieľali nielen príslušníci PZ a prokurátor, ale je potrebné úzko kooperovať aj s inými zložkami štátnej moci, primárne s okresným úradom, odborom starostlivosti o životné prostredie, organizáciami na ochranu prírody a v neposlednom rade aj ďalšími subjektmi. Zhodné stanovisko k veci zaujala aj KP Banská Bystrica.

Zo správy KP Banská Bystrica ďalej vyplýva, že je náročné objasňovať environmentálnu trestnú činnosť bez náležitej spolupráce s inými štátnymi orgánmi,

organizáciami na ochranu prírody, záujmovými združeniami a jednotlivými občanmi.

KP Žilina konštatovala, že pri previerke neboli zistené podstatnejšie formálne nedostatky ani nedostatky v zákonnosti rozhodnutí a postupov, ale aktuálny stav nemožno hodnotiť ako uspokojivý. Prokurátor- špecialista uviedol, že ide o akýsi stav „na polceste“, medzi úplne nevyhovujúcim stavom spred niekoľkých rokov a súčasným stavom, stále však ešte bez dosiahnutia efektívneho a vecne účinného stavu, aký musí byť žiadaný aj na tomto úseku postihovania protiprávneho konania tak z hľadiska prevencie, ale aj nápravy zistených nežiaducich konaní a ich dopadov na životné prostredie. Účelom nastavenia systému by malo byť popri represii aj posilňovanie prvkov tzv. restoratívnej justície.

Zo správy KP Košice vyplýva, že po zmene ust. § 202 ods. 2 Tr. por. účinné od 01.08.2019 došlo k výraznému zlepšeniu kvality vyšetrovania na úseku environmentálnej trestnej činnosti, ako aj samotných meritórnych rozhodnutí vyšetrovateľov PZ, pričom prijatie uvedenej novely Trestného poriadku nepochybne nadväzovalo na opatrenie ministerky vnútra SR č. 4/2019 z 22.02.2019 o zriadení Prírodnej polície.

KP Prešov vníma problém v zákonnosti a úplnosti dokazovania, ktorý sa podľa ich názoru dlhodobo nedarí riešiť. V radoch polície absentuje kontinuita, najmä pri vykonávaní prvotných procesných úkonov, ktoré často realizujú výjazdové skupiny bez vyšetrovateľa- špecialistu, čím niekedy dochádza k zmareniu týchto procesných úkonov a tým aj celého vyšetrovania. Takýto problém je vnímaný najmä v súvislosti s vyšetrovaním trestného činu pytlactva podľa § 310 Tr. zák. a trestného činu porušovania ochrany stromov a krov podľa § 306 Tr. zák.

3) Informácia o aktuálnom personálnom stave príslušníkov Policajného zboru - špecialistov na environmentálnu kriminalitu a predpokladaný vývoj do budúcnosti

V súvislosti s danou problematikou prokurátori- špecialisti TO GP SR požiadali PPZ o poskytnutie informácií o aktuálnom a predpokladanom personálnom obsadení príslušníkov Prírodnej polície. Predmetnú informáciu poskytol riaditeľ odboru odhaľovania nebezpečných materiálov a environmentálnej kriminality, úradu kriminálnej polície PPZ, [REDAKOVANÉ], ktorý konštatoval, že z dôvodu zhoršujúcej sa situácie v oblasti environmentálnej trestnej činnosti a trestnej činnosti týkajúcej sa nebezpečných materiálov (CBRN) bolo dňa 01.04.2019 vydané ministerkou vnútra SR organizačné opatrenie na posilnenie kapacít PZ na boj s týmto druhom trestnej činnosti. Toto riešenie bolo vybrané vedením MV SR zo štyroch variantov vypracovaných na konci roku 2018 samotným riaditeľom odboru odhaľovania nebezpečných materiálov a environmentálnej kriminality PPZ.

Aktuálny stav

Odbor odhaľovania nebezpečných materiálov a environmentálnej kriminality ÚKP PPZ- plánovaný stav 19 policajtov - aktuálne 18 policajtov.

KR PZ

- operatívne oddelenie OKP KR PZ (7 policajtov) + 4 vyšetrovatelia vyčlenení na túto trestnú činnosť,

- celkovo malo byť v ôsmich KR PZ po 11 policajtov – celkovo 88 policajtov.

OR PZ

- na tento druh trestnej činnosti formálne vyčlenený 1 vyšetrovateľ a 2 operatívni pracovníci OKP OR PZ,

- celkovo malo byť v 53 okresoch po 3 policajtoch – celkovo 159 policajtov.

Objektívne možno zhrnúť, že od 01.04.2019, kedy došlo k organizačnej zmene na úseku boja proti environmentálnej trestnej činnosti, bolo plánované, že počet policajtov priamo určených na riešenie tejto problematiky „na plný úväzok“ bude významne zvýšený – 19 policajtov špecializovaného odboru, 32 vyšetrovateľov a 56 policajtov vykonávajúcich operatívno-pátraciu činnosť v rámci OKP KR PZ, t. z. 107 policajtov. Okrem toho mali byť v rámci všetkých OR PZ na problematiku environmentálnej trestnej činnosti naďalej vyčlenení aj policajti OKP a OO PZ v celkovom počte 389 policajtov. Plán teda bol, že počet policajtov zaoberajúcich sa výlučne environmentálnou trestnou činnosťou stúpne z 13 na 107 a celkovo sa ňou bude zaoberať až 496 policajtov.

Tento model fungovania za dva roky dosiahol zlepšenie najmä v oblasti odhaľovania environmentálnej trestnej činnosti, pričom došlo k veľmi miernemu zhoršeniu výsledkov v objasnenosti. Tým, že samostatné oddelenia boli zriadené len v oblasti výkonu operatívno-pátracej činnosti, bola táto činnosť relatívne jednotne riadená a umožnila efektívnejšie fungovanie odhaľovania trestnej činnosti. V horšej situácii sa však ocitlo vyšetrovanie, kde sa každé KR PZ s „vyčlenením“ štyroch vyšetrovateľov výlučne na environmentálnu trestnú činnosť vysporiadalo podľa vlastného uváženia. Neexistoval jednotný systém pre vyšetrovanie, a to spôsobilo rôzne praktické problémy v riadení, organizácii a kvalite vyšetrovania. Výsledky jednotlivých krajov boli pomerne rozdielne – podľa toho ako dobre aplikovali potrebu špecializácie aj vo vyšetrovaní.

Plánovaná zmena

Napriek dlhodobej stúpajúcej aktivite odboru odhaľovania nebezpečných materiálov a environmentálnej kriminality ÚKP PPZ (ďalej len „odbor“) v oblasti odbornej a metodologickej pomoci a vytvorení samostatných oddelení environmentálnej kriminality v rámci OKP KR PZ (od 01.04.2019), nedochádza k dostatočnej zmene v kvalite a kvantite odhaľovania a vyšetrovania tohto druhu trestnej činnosti. Potvrďuje sa, že súčasný systém organizácie činnosti PZ má výkonnostné problémy pri boji so špecifickými druhmi trestnej činnosti, ku ktorým patrí aj environmentálna trestná činnosť a trestná činnosť týkajúca sa nebezpečných materiálov.

Odbor identifikoval faktory, ktoré spôsobujú páchanie environmentálnej trestnej činnosti a na druhej strane sťažujú jej odhaľovanie a vyšetrovanie, vrátane primeraného potrestania páchatel'ov:

- vysoká latencia – z rôznych dôvodov pretrváva stav neoznamovania protiprávnych konaní alebo ich priameho zatajovania,
- organizované formy páchania environmentálnej trestnej činnosti, často vrátane prepojenia so zahraničím,
- vysoké zisky z protiprávneho konania – napr. pri nelegálnom uložení odpadu a pod.,

- nízka vymožitelnosť práva – najmä v oblasti správneho práva,
- nízke tresty a postihy pre páchatel'ov, predovšetkým vo vzťahu k náprave nepriaznivého následku, ktorý vznikol konaním páchatel'a,
- korupcia,
- nedostatočná autorita štátnych orgánov majúcich kompetencie v predmetných oblastiach,
- odborná náročnosť pri odhaľovaní a vyšetrovaní tohto druhu trestnej činnosti – vždy ide o porušovanie iných (často rozsiahlych a odborne náročných) právnych predpisov,
- stúpajúca potreba finančného vyšetrovania,
- bagatelizovanie a podceňovanie problematiky z dôvodu nepoznania skutočných nepriaznivých následkov, ktoré pri nej vznikajú,
- nedostatočné zastupovanie záujmov štátu (ako poškodeného) pri odstraňovaní vzniknutých nepriaznivých následkov a environmentálnych škôd,
- nedostatky v príslušných právnych predpisoch.

Odbor rovnako identifikoval nedostatky v činnosti PZ, ktoré spôsobujú súčasnú menej priaznivú situáciu v oblasti odhaľovania a vyšetrovania environmentálnej trestnej činnosti:

- kolízia medzi reálnymi bezpečnostnými prioritami deklarovanými odborom a „prioritami“ OKP KR PZ a OR PZ – policajti určení na túto problematiku v rámci OR PZ a KR PZ sú pod tlakom dvoch riadiacich zložiek,
- limitovaná autorita odboru a PPZ vo vzťahu k činnosti KR PZ a OR PZ – dlhodobo dochádza k čiastočnému ignorovaniu metodickej činnosti odboru,
- odhaľovanie a vyšetrovanie vykonávajú aj policajti neurčení na túto problematiku a teda bez potrebného vzdelávania a výcviku – chybná organizácia práce zo strany nadriadených OKP KR PZ a OR PZ zásadne znižuje kvalitu,
- výškolení a vycvičení policajti na túto problematiku musia plniť aj úlohy v iných oblastiach kriminality – chybné využívanie ich špecializácie nadriadenými,
- nejednotný postup policajtov v rôznych regiónoch pri eliminovaní obdobnej trestnej činnosti – rozdielne „priority“ nadriadených v rámci KR PZ a OR PZ,
- personálna fluktuácia policajtov – výškolení a vycvičení policajti sú „len policajti“ OKP KR PZ alebo OR PZ a špecializáciu nevnímajú ako vyššiu pridanú hodnotu,
- nedostatočná odbornosť policajtov – v tejto oblasti kriminality je potrebné nepretržité vzdelávanie a výcvik pre udržanie kvality,
- nedostatočné technické vybavenie a technické prostriedky – pre tento druh trestnej činnosti ide o významný faktor,
- nedostatočná koordinácia s inými subjektmi presadzujúcimi právo v tejto oblasti na regionálnej úrovni.

S prihliadnutím na vyššie uvedené skutočnosti sa javí navrhovaná organizačná zmena v oblasti odhaľovania a vyšetrovania environmentálnej trestnej činnosti a trestnej činnosti týkajúcej sa nebezpečných materiálov (CBRN) ako potrebné riešenie na zvrátenie nepriaznivej situácie. Bežnými spôsobmi policajnej práce nie je možné účinne a efektívne bojovať proti takejto špecifickej trestnej činnosti, najmä ak významné množstvo z nej sú organizované formy, vrátane medzinárodných. Rovnako je potrebné vziať do úvahy, že následky viacerých foriem

tejto trestnej činnosti majú alebo môžu mať extrémny dopad nielen na životné prostredie, ale aj na spoločnosť ako takú (zničenie zdrojov pitnej vody, kontaminácia prostredia, ohrozenia zdravia obyvateľstva a pod.).

Organizačná zmena PZ v oblasti odhaľovania a vyšetrovania environmentálnej trestnej činnosti a trestnej činnosti týkajúcej sa nebezpečných materiálov (CBRN)

PPZ navrhuje vytvorenie špecializovaného odboru odhaľovania nebezpečných materiálov a environmentálnej kriminality v rámci Národnej centrály osobitných druhov kriminality. Odbor sa bude skladať z Centrály (24 policajtov) a zo 7 regionálnych oddelení, ktoré budú vykonávať operatívno-pátraciu činnosť, vyšetrovanie a skrátené vyšetrovanie všetkých environmentálnych trestných činov na celom území SR. Oddelenia budú dislokované v Bratislave, Nitre, Trenčíne, Žiline, Banskej Bystrici, Prešove a Košiciach a budú zabezpečovať aj výjazdy k ohlásenej trestnej činnosti na zverenom úseku. Všetci policajti týchto útvarov budú policajti PPZ a nebudú podriadení okresným alebo krajským policajným štruktúram. Celkovo pôjde aj s centrálou o 201 policajtov.

Navrhovaná zmena smeruje k vytvoreniu špecializovaného útvaru PZ, ktorý bude spĺňať odborné nároky na orgán presadzovania práva schopný nielen odhaľovať a vyšetrovať trestnú činnosť, ale bude sa aktívne podieľať aj na efektívnych preventívnych opatreniach, s cieľom eliminovať nepriaznivé následky skôr, ako môžu nastať.

Navrhovanou zmenou by sa konkrétne dosiahlo to, že

- odhaľovanie a vyšetrovanie budú vykonávať policajti, ktorí postupne absolvujú odborné vzdelávanie a výcvik, ktoré nebude vykonané jednorazovo, ale pôjde o systém priebežného každoročného vzdelávania a udržiavacieho výcviku,
- postupný rast kvality odhaľovania a vyšetrovania, ktorý sa dosiahne nielen vzdelávaním a výcvikom, ale aj prostredníctvom získavaných skúseností stabilizovaného personálu,
- odhaľovanie a vyšetrovanie bude riadené z jedného centra, ktoré bude presadzovať dôležité bezpečnostné záujmy vo všetkých regiónoch rovnako (bez rušivých „regionálnych“ vplyvov),
- objektívne stúpne počet odhalených a vyšetrovaných závažných prípadov organizovanej trestnej činnosti, ktoré budú vnímané ako bezpečnostná priorita,
- jednotný postup policajtov pri eliminovaní tejto trestnej činnosti,
- vytvoria sa podmienky na reálnu a účinnú spoluprácu s inými orgánmi presadzujúcimi právo v tejto oblasti,
- existencia špecializovaného útvaru zvýši preventívny tlak na spoločnosť v dotknutej oblasti.

4) Zhrnutie záverov krajských prokuratúr

KP Bratislava v zhodnotení uvádza, že zriadením Prírodnej polície, po vykonanom štatistickom vyhodnotení, nevyplýva jej hlbší dosah na spôsob vybavenia a objasnenosti trestných vecí v súvislosti s environmentálnou trestnou činnosťou. Nie

je možné konštatovať, že by svojou činnosťou prispela k vyššiemu odhaleniu trestných činov, či samotných páchatel'ov. Z celkového pohľadu sa dá vyhodnotiť, že k žiadnej podstatnej zmene zavedením Prírodnej polície v súvislosti s odhaľovaním environmentálnej trestnej činnosti na území bratislavského kraja nedošlo. Nebol zaznamenaný jej vplyv a prínos predpokladaný pri jej zriadení na dokumentovaní alebo objasňovaní trestných činov. Primárna ťarcha zostala na vyšetrovateľoch PZ pri prípadnej súčinnosti s príslušníkmi operatívnych oddelení PZ. Je možné uviesť, že požiadavky ochrany životného prostredia prostriedkami trestného práva sú v bratislavskom kraji vyvážené.

Zo správy KP Trnava vyplýva, že takmer všetky okresné prokuratúry v jej územnom obvode hodnotia zákonnosť a úplnosť dokazovania, znalosť problematiky, ako aj aktivity policajtov v období po vzniku Prírodnej polície na vyššej úrovni. Okresné prokuratúry zhodne konštatujú, že rozdiel v porovnaní s obdobím pred vznikom Prírodnej polície spočíva najmä v kvalite rozhodnutí, a to čo sa týka formulácie skutkových viet, ako aj samotného odôvodnenia uznesení. Zlepšenie úrovne práce polície je badateľné na kvalite a rozsahu výsluchov svedkov a tiež na samostatnosti policajtov pri vykonávaní úkonov trestného konania. Výhrady k personálnemu zabezpečeniu vyšetrovateľov zaradených na trestné činy proti ŽP na KR PZ v Trnave vyslovila OP Trnava, ktorá poukazuje najmä na nevyhovujúci personálny stav, ako i na to, že vyšetrovatelia sa nemôžu venovať výlučne trestným činom proti ŽP, nakoľko sú im pridelené aj trestné veci z iných oblastí. V neposlednom rade je to aj prerozdelenie spisov vyšetrovateľa, ktorý odišiel na inú súčasť, medzi viacerých, odborne nepreškolených vyšetrovateľov, ktorí sa s problematikou environmentálnej kriminality stretli prvý raz. Uvedené výhrady považuje prokurátorka-špecialistka KP Trnava za opodstatnené, pričom v súčasnosti sú na KR PZ v Trnave vyčlenení 2 vyšetrovatelia, z ktorých 1 je dlhodobopráceschopný, a 4 policajti operatívneho oddelenia. V takomto zložení je ťažko predpokladať plynulé vyšetrovanie, zvýšenú aktivitu a entuziazmus zo strany vyšetrovateľov (vyšetrovateľa).

KP Nitra poukázala na to, že v rámci obvodu OP Komárno je vnímaný prínos Prírodnej polície ako sporný, keďže vyšetrovatelia sú vecne príslušní konať i o banálnych environmentálnych trestných činoch, čo ich zbytočne zaťažuje, za problém považujú i nedodržiavanie ich špecializácie, najmä pri výjazdoch. Ako kontraproduktívny sa javí výkon dozoru prokurátorovi OP Komárno vo veciach, ktoré realizuje 70 km vzdialený OKP KR PZ v Nitre.

OP Levice v oblasti zákonnosti a úplnosti dokazovania v uvedených trestných veciach závažnejšie nedostatky nezaznamenala, keďže vec realizujúci policajt operatívne a bezodkladne konzultuje s dozorujúcim prokurátorom ďalší postup v jednotlivých veciach s tým, že nedostatky sú odstraňované bez zbytočného odkladu. Právne nástroje dokazovania, akými sú fotodokumentácia, plány miesta činu, znalecké dokazovania a iné, sa využívajú v individuálnych veciach podľa potreby. Za prínos vzniku a výkonu činnosti Prírodnej polície považuje skutočnosť, že policajti realizujúci dané trestné veci sa môžu venovať špecifickej problematike trestných činov proti ŽP bez toho, aby realizovali iné druhy trestnej činnosti.

OP Nitra zintenzívnila spoluprácu, ako aj osobné konzultácie konkrétnych prípadov s orgánmi ochrany ŽP (Slovenskou inšpekciou ŽP, Správou chránenej

krajinnej oblasti Ponitrie a iné) a výsledky tejto spolupráce hodnotí pozitívne. Zároveň zintenzívnila aj spoluprácu a komunikáciu s jednotlivými oddeleniami OR PZ v obvode svojej pôsobnosti za účelom zefektívnenia potláčania trestnej činnosti namierenej proti ŽP. Tieto konzultácie sú pri tomto druhu trestnej činnosti využívané podstatne intenzívnejšie ako v iných oblastiach kriminality. Aj napriek uvedenému bola práca jednotlivých policajtov (realizujúcich trestnú činnosť tohto charakteru) často nedostatočná a množstvo rozhodnutí týchto policajtov bolo následne zo strany dozoru vykonávajúceho prokurátora zrušené, resp. využívali sa iné prokurátorské oprávnenia na korigovanie zvolených postupov vyšetrovania. Od momentu, kedy túto špecifickú a odborne zložitú agendu realizujú len vyšetrovatelia zaradení na OKP OR PZ a KR PZ v Nitre, sa činnosť polície zlepšila. Stále však ako negatívum je hodnotená skutočnosť, že v praxi (na OKP OR PZ v Nitre) realizuje trestné konanie väčší počet vyšetrovateľov bez náležitej špecializácie, pričom riešenie by mohlo byť v tom, že konkrétni vyšetrovatelia so špecializáciou budú vykonávať výlučne túto agendu, ku ktorému cieľu sa aktuálne približujú vyšetrovatelia KR PZ v Nitre. Keďže nápad trestnej činnosti tohto charakteru v posledných rokoch stúpa, tejto trestnej činnosti by sa na úrovni OP Nitra malo venovať viac prokurátorov- špecialistov. Vo všeobecnosti vznik a činnosť Prírodnej polície v sledovanom období hodnotí oproti predchádzajúcemu obdobiu kladne, vrátane využívania operatívno-pátracej činnosti pri tomto druhu trestnej činnosti.

Podľa OP Nové Zámky, vzhľadom na neustály nárast realizovaných vecí, je vytvorenie a činnosť Prírodnej polície prínosom pre zefektívnenie postihu environmentálnej kriminality prostriedkami trestného práva, keďže jej zriadením dochádza aj k nárastu počtu stíhaných osôb za trestné činy proti ŽP. Vyzdvihuje aj činnosť operatívnych zložiek Prírodnej polície, ktorá má v poslednom období technické zariadenia (napr. drony), ktorými je uľahčené monitorovanie neoprávnených skládok, ako aj získavanie poznatkov ohľadne uskladňovania nebezpečných materiálov. Problémom je zvyšovanie odbornej kvalifikácie tak operatívnych pracovníkov polície, ako aj vyšetrovateľov, nakoľko podstatná väčšina týchto pred vznikom Prírodnej polície nemala s touto formou kriminality prakticky žiadne skúsenosti. Vyšetrovatelia konzultujú priebeh dokazovania, resp. vopred naznačujú vykonanie domových prehliadok, prehliadok iných priestorov, ako aj zámer realizovať ITP. Pokiaľ ide o kvalitu rozhodnutí s pribúdajúcimi skúsenosťami vyšetrovateľov v tejto oblasti sa vyskytuje stále menej nezákonných, resp. nedôvodných rozhodnutí, pričom dochádza už len vo výnimočných prípadoch k nesprávnemu alebo neúplnému označovaniu príslušných blanketových noriem, ktoré boli v rámci uvedenej trestnej činnosti porušené. V rámci výkonu dozoru prokurátora poukázala aj na skutočnosť, že znalci z odboru ochrany ŽP vyhotovujú znalecké posudky so značnými časovými rezervami, čo neprimerane predlžuje dĺžku vyšetrovania.

OP Topoľčany nevidí zásadný prínos vzniku Prírodnej polície a vykonávanie skráteného vyšetrovania povereným príslušníkom PZ považuje za efektívnejšie, hospodárnejšie a rýchlejšie. Znalosť tejto problematiky najmä pokiaľ ide o vyšetrovateľov OR PZ v Topoľčanoch považuje za dostatočnú, z ich strany sú využívané konzultácie v jednotlivých veciach, pričom však poukázala na vyskytujúci sa problém nedostatkov skutkových viet jednotlivých rozhodnutí, čo je potrebné zo strany prokurátora reparať ich zrušením.

Sumárne za obvod KP Nitra je možné prijať záver, že z pohľadu väčšiny prokurátorov- špecialistov okresných prokuratúr, je zriadenie Prírodnej polície hodnotené kladne, naďalej však vzhľadom na špecifickosť problematiky v mnohých prípadoch dochádza ku konzultáciám ohľadne postupu vo vyšetrovaní, resp. skrátenom vyšetrovaní s príslušnými vyšetrovateľmi vo väčšom rozsahu než pri inom druhu agendy, pričom by bolo vhodné zabezpečiť, aby sa vyšetrovatelia mohli primárne venovať len vyšetrovaniu environmentálnych trestných činov, čo by do budúcnosti prinieslo vyššiu kvalitu v ich postupe a rozhodovacej činnosti.

V zhodnotení prokurátor- špecialista KP Trenčín osobitne vyzdvihol činnosť starších vyšetrovateľov KR PZ v Trenčíne vyčlenených na environmentálnu problematiku, ktorých uznesenia sú na vysokej kvalitatívnej úrovni, s podrobnými, vyčerpávajúcimi odôvodneniami, čo preukazuje význam a prínos špecializácie v podobe Prírodnej polície.

Zo správy KP Banská Bystrica vyplýva, že zriadenie Prírodnej polície považuje za prínos a špecializáciou policajtov na tento druh trestnej činnosti sa zlepšila aj spolupráca medzi prokurátormi v obvode KP Banská Bystrica a policajtmi, čo má zásadný pozitívny vplyv na trestné konanie, najmä jeho dĺžku a kvalitu vydávaných rozhodnutí.

Prokurátor- špecialista KP Žilina sa kriticky vyjadril k spôsobu práce, najmä polície, ale aj prokurátorov- špecialistov. Poukázal na nepresné štatistické údaje a na ďalší nežiaduci efekt prílišného akcentu na „holé“ štatistické údaje z hľadiska objasňujúcej a vyhľadávacej činnosti polície, ktorý prirodzene vedie k zameraniu sa na „ľahšie“ dosiahnuteľné čísla. V rámci tohto územného obvodu takýto negatívny efekt možno identifikovať pomerne výrazne aj vo vzťahu k skladbe odhaľovanej, resp. objasňovanej trestnej činnosti, kde výrazne najväčší podiel predstavuje trestný čin podľa § 305 ods. 2 Tr. zák. (tzv. neoprávnené vjazdy na chránené územia a lesné pozemky). Hoci tento fenomén je nepochybne v tomto územnom obvode častý a jeho eliminácia aj formou kvantitatívne intenzívneho odhaľovania je nutná (napokon to bol aj dôvod prijatia osobitného pokynu krajskej prokuratorky za účelom dôslednejšieho postihu takéhoto protiprávneho konania), analýzou konkrétnych prípadov možno dospieť k záveru, že z hľadiska kvalitatívneho stále prevažovala v doterajšom prístupe tendencia „naháňania“ číselných ukazovateľov na úkor adresnejšieho postihu najagresívnejších foriem takéhoto konania (postihovanie „hubárov na Felíciách jazdiacich na spevnenej komunikácii v chránenom území“ vs. motokrosových jazdcov na štvorkolkách a motorkách bez evidenčných čísiel vo voľnom teréne), a to najmä vo vzťahu k nižším zložkám polície, t. z. aktuálne na úrovni OR PZ. Treba však zároveň uviesť, že pod riadiacim vedením práve z úrovne novozriadeného operatívneho oddelenia KR PZ sú organizované aj cielenejšie preventívno-bezpečnostné akcie – ako príklad možno uviesť takéto periodicky sa opakujúce akcie v oblasti CHKO Horná Orava, resp. Oravskej priehrady, zamerané komplexnejšie na viaceré úseky súčasne – teda nie len napr. neoprávnené vjazdy, ale aj nakladanie s odpadmi, pytliactvo atď.

Zo správy KP Košice vyplýva, že zriadenie Prírodnej polície bolo správnym rozhodnutím, nakoľko pri vyšetrovaní tejto špecifickej trestnej činnosti je badať pozitívny posun s dôrazom na kvalitu realizovaného dokazovania. Je na mieste

pozitívne vyhodnotiť prácu a úroveň rozhodnutí policajtov OKP KR PZ v Košiciach, ktorí majú v agende výlučne trestné činy proti ŽP.

KP Prešov na základe spracovaného zhodnotenia zriadenie, pôsobnosť a napokon aj doterajšiu činnosť Prírodnej polície hodnotí vysoko pozitívne. Zdôrazňuje však, že samotné zhodnotenie, resp. doba jeho vykonania sa vzhľadom k dĺžke fungovania Prírodnej polície javí ako predčasná. V tomto smere poukazuje na potrebný čas kreovania Prírodnej polície, nájdenie si miesta v systéme polície, s prihliadnutím aj na dĺžku a rozsah obmedzení v súvislosti s protipandemickými opatreniami, ako aj vzhľadom na spoločenskú atmosféru súvisiacu s podozreniami na korupciu na orgánoch polície, prokuratúry a súdov. Vznik Prírodnej polície sprevádzalo vyčlenenie konkrétnych policajtov z už existujúcich stavov, čo nepochybne oslabilo iné súčasti polície. Jadro Prírodnej polície teda tvoria už existujúci a skúsení vyšetrovatelia a operatívni pracovníci, aj keď prax ukázala, že im pribudli nové úlohy, na ktorých plnenie sa museli prispôbiť, a to na rozdiel od orgánov prokuratúry, kde špecializácia funguje už viac ako 10 rokov. Keďže značná časť trestných vecí prešla z príslušných OO PZ na OKP OR PZ, došlo k neprimeranému zaťaženiu vyšetrovateľov a z uvedeného dôvodu bolo potrebné veci prerozdeľovať aj medzi vyšetrovateľov, ktorí sa predmetnej trestnej činnosti nevenujú, čo nepochybne neprispieva k rýchlosti konania.

5) Závery prokurátorov- špecialistov TO GP SR

1. Vykonaným zhodnotením sa potvrdili predpoklady, pre ktoré bolo zhodnotenie vykonané. Bez pochyb možno konštatovať, že zriadenie Prírodnej polície bolo významným a nevyhnutným krokom k zlepšeniu činnosti policajných orgánov pri odhaľovaní a postihu páchatelov trestných činov proti ŽP. V tejto súvislosti si uvedomujeme, že zhodnotenie je realizované bez mála dva roky od zriadenia Prírodnej polície, pričom aj napriek tomuto krátkemu obdobiu je zo štatistických údajov zrejмый rastúci trend v uvedenej oblasti. Za účelom dosiahnutia objektívneho pohľadu sme k previerke pristúpili po uplynutí dvoch rokov od zriadenia Prírodnej polície s tým, že bolo potrebné vyhodnotiť zhodné obdobie pred jej vznikom a tieto údaje navzájom porovnať.
2. Zhodnotením, na základe predložených správ z krajských prokuratúr, možno konštatovať zvýšenie kvality rozhodnutí policajtov, ako aj prokurátorov, a to vo vzťahu k výrokovej časti, ako aj k odôvodneniu rozhodnutí.
3. Pozitívne vnímame zvýšené kvantitatívne ukazovatele vo vzťahu k začatým trestným stíhaniam a vzneseným obvineniam, ako aj znižujúci sa počet rozhodnutí prokurátorov podľa § 230 ods. 2 písm. e) Tr. por., resp. podľa § 194 Tr. por., a počtu opatrení podľa § 230 ods. 2 písm. d) Tr. por.
4. V kontexte vyššie uvedeného možno pozitívne hodnotiť pomerne dlhodobu fungujúcu špecializáciu na trestnú činnosť proti životnému prostrediu na orgánoch prokuratúry. Oceňujeme, že v rámci danej špecializácie dochádza k znižovaniu fluktuácie prokurátorov- špecialistov, ako aj k zvyšovaniu záujmu prokurátorov o túto agendu.

5. Napriek krátkemu obdobiu od zriadenia Prírodnej polície je zrejmé, že táto súčasť polície je personálne poddimenzovaná, čo by sa však podľa dostupných informácií malo v dohľadnej dobe zmeniť (bližšie odkazujeme na časť 3 zhodnotenia „Informácia o aktuálnom personálnom stave príslušníkov Policajného zboru - špecialistov na environmentálnu kriminalitu a predpokladaný vývoj do budúcnosti“ na č. I. 21-24).
6. Za problematickú, v súlade so stanoviskami krajských prokuratúr, považujeme spoluprácu a komunikáciu so štátnymi orgánmi a organizáciami. Od vzniku Prírodnej polície sa táto spolupráca postupne zlepšuje, ale nedosahuje požadovanú úroveň. Príkladom možno uviesť, že mimo pracovnú dobu (po 15.00 hod) prakticky nie je možné zabezpečiť účasť pracovníkov Štátnej veterinárnej a potravinovej správy, okresných úradov, alebo inšpekcie životného prostredia. V tomto smere je potrebné poukázať aj na odlišnosti v odbornej zdatnosti zamestnancov, napr. okresných úradov, ktorých prítomnosť na mieste činu alebo zaujatie relevantného stanoviska sú často pre ďalšiu činnosť polície kľúčové (pri zadokumentovaní prvotných úkonov na mieste činu).
7. Ako nedostatok vnímame zloženia výjazdových skupín polície na miesto činu, kedy je problém zabezpečiť prítomnosť príslušníka Prírodnej polície, zvlášť v prípadoch, ktoré sú vo vecnej príslušnosti KR PZ (napr. vzdialenosť sídla polície od miesta činu). Táto skutočnosť spôsobuje nedostatky v dokumentovaní a zaisťovaní prvotných dôležitých úkonov trestného konania, ktoré následne vedú k dôkaznej núdzi. Vyšetrovateľom Prírodnej polície sú, okrem environmentálnej trestnej činnosti, pridelené na realizáciu aj trestné veci z iných oblastí, čo ich nesporne zaťažuje a ovplyvňuje kvalitu a dĺžku vyšetrovania, ako aj ich vzdelávanie v tejto oblasti. Táto skutočnosť je zistiteľná z výkonu dohľadovej činnosti a je signalizovaná aj zo strany jednotlivých prokurátorov- špecialistov.
8. Nemožno opomenúť ani nedostatočné materiálno-technické vybavenie Prírodnej polície, ktoré možno dokumentovať na príklade policajných akcií na zistenie a zaistenie páchatelov - vodičov štvorkoliek jazdiacich po územiach národných parkov, pri ktorých bol zistený nielen únik informácií, ale aj problémy ako a akú techniku dostať do hôr, pri súčasnom zaistení aj lekárskej starostlivosti pre prípad zranenia páchatela alebo výjazdovej skupiny pri jeho zaistení.
9. Problém vnímame aj v nedostatku znalcov v príslušných odboroch, čo následne negatívne vplýva na celkovú dĺžku vyšetrovania, nakoľko sú v rámci územia Slovenskej republiky do konania priberaní znalci, ktorí sú spoľahliví, a z tohto dôvodu aj súčasne zaťažení vypracovaním viacerých znaleckých posudkov, či už pre potreby OČTK alebo súkromné osoby.
10. Z predložených správ krajských prokuratúr je zrejmé, že finančné vyšetrovanie je realizované len v minimálnom počte celkovo evidovaných trestných vecí. Sme toho názoru, že v danej oblasti kriminality, najmä pri zohľadnení skutočnosti, že páchanie tohto druhu trestnej činnosti je mnohokrát spojené so

zištnosťou, a pri celkovom počte vznesených obvinení, je v rámci vyšetrovania daný priestor na zlepšenie a zvýšenie aktivity OČTK v tomto smere.

11. Z dohľadovej činnosti, ako aj z predložených správ krajských prokuratúr bolo zistené, že prokurátori postupujú nedôsledne v prípadoch, keď súdy napriek splneniu podmienok podľa § 287 ods. 1 Tr. por. na zaviazanie obžalovaného na náhradu škody poškodenému, poškodeného s jeho nárokom na náhradu škody odkážu na civilný proces. Bolo zistené, že prokurátori nepodávajú proti výroku súdu o náhrade škody opravný prostriedok a toto oprávnenie zjavne ponechávajú len na poškodených.

Záverom možno vysloviť pranie, aby uvedená zložka polície, či už v aktuálnej, alebo v novej, funkčnejšej podobe, zostala aj v budúcnosti zachovaná, nakoľko celospoločenský záujem na ochrane ŽP, a teda aj na postihovaní páchatel'ov trestných činov proti ŽP má stúpajúcu tendenciu.

6) Navrhované opatrenia

Na úrovni Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky:

1. Prerokovať zhodnotenie na pracovnej porade generálneho prokurátora Slovenskej republiky.
2. Oboznámiť závery zhodnotenia na pracovnej porade riaditeľa trestného odboru GP SR.
3. Prerokovať zhodnotenie na „Pracovnej porade prokurátorov trestného odboru GP SR - špecialistov krajských prokuratúr a poverených prokurátorov okresných prokuratúr k aktuálnym otázkam ochrany životného prostredia prostriedkami trestného práva“, ktorá by sa podľa Plánu odbornej prípravy a vzdelávania prokuratúry Slovenskej republiky na II. polrok r. 2021 mala konať vo Vzdelávacom a rehabilitačnom centre prokuratúry SR v Krpáčove v dňoch 11.10.2021-12.10.2021.
4. Zaslať zhodnotenie Prezidentovi PZ a riaditeľovi odboru odhaľovania nebezpečných materiálov a environmentálnej kriminality Úradu kriminálnej polície Prezídia PZ.

Na úrovni krajských a okresných prokuratúr:

1. Prerokovať zhodnotenie na pracovných poradách a s jeho obsahom oboznámiť podriadených prokurátorov a právnych čakatel'ov prokuratúry.
2. Vo vlastnej kompetencii, v závislosti od potreby riešenia nedostatkov, zvolať porady prokurátorov- špecialistov krajských prokuratúr a poverených prokurátorov okresných prokuratúr, prípadne medzirezortné porady okresných prokuratúr a krajských prokuratúr s príslušnými špecializovanými odbormi KR PZ.

3. Dôsledne vyhodnocovať potrebu vykonávania finančného vyšetrovania a riadne skúmať možnosti uplatnenia inštitútov smerujúcich k zaisteniu a odobratiu výnosov z trestnej činnosti.
4. Dbáť na to, aby prokurátori, v prípade, že súd s nárokom na náhradu škody poškodeného odkáže na civilný proces, kedy sú splnené podmienky požadované § 287 ods. 1 Tr. por., dôsledne zvažovali potrebu podania opravného prostriedku proti výroku súdu o náhrade škody a neprenehávali toto oprávnenie len poškodeným.
5. Na okresných prokuratúrach a krajských prokuratúrach zriadiť zberný spis, do ktorého budú zakladané záznamy o opakujúcich sa nedostatkoch v činnosti Prírodnej polície a príslušných štátnych orgánov pôsobiacich na úseku ochrany ŽP (napr. v súvislosti s dokumentovaním miesta činu a s prítomnosťou na tomto úkone). Zistené nedostatky obsiahnuté v zberných spisoch následne v súhrnnej správe predkladať trestnému odboru GP SR v polročných intervaloch so začiatkom od 01.11.2021.
6. V rámci preventívno-výchovnej činnosti podporovať aktivity prokurátorov smerujúce k zvýšeniu právneho vedomia a popularizácii ochrany ŽP, najmä prednáškovú, prezentačnú a publikačnú činnosť.

Spracovali:

JUDr. Branislav Delej

JUDr. František Eliaš

prokurátori trestného odboru Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky,
špecialisti na trestnú činnosť proti životnému prostrediu